

UKRAUGAS

2ND CLASS
September 23 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSEJIS - SEPTEMBER 23, 1993

Nr. 183

Žinios iš Lietuvos - Elta

Butkevičius ir Gečas atsistatydino

Vilnius, rugsėjo 22 d. (Elta) — Iteikę prezidentui Algirdui Brazauskui atsistatydinimo raštus, rugsėjo 21 d. Seimo spaudos konferencijoje kalbėjo krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir Savanoriškosios Krašto Apsaugos Tarnybos (SKAT) štabo viršininkas Jonas Gečas. Prezidentas tačiau įgaliojo A. Butkevičių toliau vykdyti savo pareigas, o jo pakeičimas būsimas išnagrinėtas vėliau. Kalbėdamas apie SKAT incidentą, min. Audrius Butkevičius pasakė: „Tai gerai suplanuota politinė provokacija, jai seniai ir sistemingai buvo ruošiamasi“.

Ministras Audrius Butkevičius žurnalistams pasakė, kad visos jėgos siekia politizuoti akciją. Jis atkreipė dėmesį, kad konflikto metu pasitraukusi savanorių grupė nuolat gaudavo patarimų, buvo konsultuojama vietos ir didesnio masto politikų, kaip elgtis vienu ar kitu atveju. Ministras apgailestavo, kad savanorių nepaklusnumą akcija smogtas smūgis Krašto Apsaugos Ministerijai ir SKAT autoritetui negali kelti pasitikėjimo struktūra, destabilitizuoja padėtį.

SKAT štabo viršininkas Jonas Gečas — pirmasis šios tarnybos, įkurtos 1991 m. sausio mėnesį, pareigūnas, pažymėjo, kad jo atsistatydinimas — „tai protestas prieš tuos, kurie bando situaciją politizuoti, rizikuoti žmonių gyvybėmis“. Jo nuomone, dar neišaiškinta, kuo visa tai baigsis. „Šiandien SKAT-e yra 12,000 vyrų, iš jų 1,500 etatinių darbuotojų. Ši sistema nebologai veikia, nes nepavyko bandymai išprovokuoti nepaklusnumą net ir prastai aprūpintoje, skoloje paskendusiame, ujamame kariuomenėje“, pažymėjo J. Gečas. „Tikrai žinau, kad kai kurioms užsienio jėgoms incidentas buvo labai naudingas, nes tai mums kliudo integruotis į Vakarus“, pasakė A. Butkevičius.

Spaudos konferencijoje Socialdemokratų partijos vadas Alvydas Sakalas pareiškė: „Vargu, ar savanoriai būtų išėję į mišką, jeigu jų nebūtų padrasinę įtakingi veikėjai“. Siekiant rasti išeitį iš susidariusios padėties, reikėtų išvengti kraujo praliejimo, pasakė jis, padaryti reikalingus pertvarkymus, kad tai nepasikartotų, ir patraukti atsakomybės šios akcijos organizatorius. Pasak A. Sakalo, jie nebūtina yra miške.

Incidentas su Kauno savanorių grupe — savotiškas smūgis valstybei, jos demokratiniams institucijoms, krašto apsaugos sistemai, nepajėgusiai laiku susitvarkyti, pasakė Vytautas Plečkaitis. Tai, matyt, bus vertinama kaip savotiškas nepasitikėjimas valstybe, išėjus svertimai kariuomenei. Jo nuomone, apskritai reikėtų surengti referendumą, ar Lietuvai reikalinga tokia struktūra kaip SKAT.

Tarp Lietuvos ir Japonijos prasideda bendradarbiavimas

„Mūsų delegacijos vizitą į Japoniją ir susitikimą su ministru pirmininku Morihiro Hosokawa, trukusį dvigubai ilgiau, negu buvo planuota, aš apibū-

dinau kaip vaisingus“. Taip savo lankymąsi Japonijoje apibūdino Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Derybose su Japonijos kabineto vadovu daugiausia dėmesio buvo skirta dvišalio ekonominio ir politinio bendradarbiavimo kryptims. Lietuvos ministro pirmininko nuomone, ekonominių santykių tarp Lietuvos ir Japonijos šalių iš esmės nėra. Japonijos ir Lietuvos prekyba dabar mažesnė nei 1% ir neleidžia kalbėti apie bendradarbiavimą. Vienas iš pagrindinių Lietuvos delegacijos vizito tikslų, pabrėžė jis, kaip tik ir buvo pasitarti dėl finansinės ir techninės pagalbos, kurią Japonija galėtų suteikti Lietuvai.

Apie bendradarbiavimo proceso pradžią byloja tai, kad Lietuvai suteiktas pirmasis 45 milijonų dolerių kreditas per Japonijos Eksporto ir Importo Banką. Pasak A. Šleževičiaus, Tokio susidomėjo naujomis rinkomis, ir šis klausimas buvo svarstomas kaip viena iš pagrindinių ekonominio bendradarbiavimo krypčių.

Kaip Lietuvos gyventojai vertina politikus

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų kompanija „Baltijos tyrimai“ apklausė 1,000 Lietuvos gyventojų, kaip jie vertina šalies politikus ir koks jų požiūris į visuomenės institutus. Jų rezultatus spausdina „Respublikos“ laikraštis.

Geriausiųjų politikų dešimtuokė pirmąją vietą užima Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas (plius 64), antroje — Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bickauskas (plius 59). Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis yra septintoje pozicijoje (plius 38).

„Palyginus su praėjusiu mėnesiu, A. Brazauskos populiarumas sumažėjo 1%, Adolfo Šleževičiaus (šešta vieta) sumažėjo 5%. Per tą patį laiką krašto apsaugos ministro Audriaus Butkevičiaus (ketvirta vieta) populiarumas padidėjo 2%, o Vytauto Landsbergio — padidėjo 4%.

Į klausimą, kurie Lietuvos politikai jaus labiausiai nuvylę per pastaruosius kelerius metus, atsakė taip: V. Landsbergis — 30%, Gediminas Vagnorius — 26%, A. Brazauskas — 13%. Žmonės labiausiai pasitikėti bažnyčia (75%) ir masinės informacijos priemonėmis (69%), toliau eina vyriausybė, prezidento tarnyba, krašto apsauga, Seimas.

Atsistatydino
Ukrainos vyriausybę

Kievas, Ukraina, rugsėjo 21 d. (Reuters) — Ukrainos parlamentas antradienį priėmė ministro pirmininko Leonid Kučmos ir jo vyriausybės atsistatydinimą ir paprašė, kad Leonid Kučma sudarytų naują vyriausybę, kad pasibaigtų ilgas mėnesius užsitęsęs valdžios suparalyžavimas.

Po ilgų svarstymų parlamentas pagaliau nutarė priimti premjero prieš dvi savaites įteiktą atsistatydinimą.

Iki antradienio vidurnakties keli tūkstančiai protestuotojų prieš prezidentą Borisą Jelciną, daugiausia komunistai, susirinko prie parlamento — Baltųjų rūmų, mojuodami Sovietų Sąjungos ir Rusijos monarchijos vėliavomis. Jie sukrėdė barikadą iš betono ir asfalto luitų, išplėstų iš gatvės ir iš statybinės medžiagos, prisineštos iš netoliese statomų pastatų.

Jelcinas ir Rusijos parlamentas nušalina vienas kitą

Maskva, rugsėjo 22 d. (NYT) — Paminėdamas Rusijos parlamento „nesutaikomą opoziciją“ vyriausybė dėl to, kad joje yra didelis skaičius komunistų ir sakymas, kad nuolatinis priešingumas jau suparalyžavo valdžią, Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas antradienį įsakė išsiųsti Rusijos Aukščiausiąjį Tarybą ir šaukia naujus rinkimus į ją gruodžio mėnesį.

Beveik tuo pat metu Aukščiausioji Taryba didele balsų dauguma nubalsavo atstatyti prezidentą Jelciną ir įsakė saugomai daliniam nepriimti įsakymų iš jo. Po to, triukšmingai plojant Aukščiausiosios Tarybos deputatams, prisaikdino viceprezidentą Aleksandrą Ruckoją eiti prezidento pareigas. Ruckojas, dekoruotas buvęs karininkas ir buvęs Jelcino šalininkas, dabar jau tapo aršiausiu Jelcino priešininku, kuris aktyviai propaguoja buvusios Sovietų Sąjungos atstatymą. Tuo tarpu, trečiadienio rytą, Maskvoje dar ramu. Kariuomenė pažadėjo būti „griežtai neutrali“ ir nebuvo matyti jokio didesnio kariuomenės dalinių judėjimo.

Renkasi protestuotojai

Antradienio vakare buvo matyti keli sunkvežimiai, atvežę policijos, prie Maskvos mero įstaigos ir parlamento rūmų. Keli šimtai įpykusių kietosios linijos komunistų, šūkaudami piktus epitetus Jelcinui, rinkosi prie degančių laužų prie parlamento rūmų, ir pradėjo statyti priestankines barikadas, išgri-

„Ministro pirmininko atsistatydinimas nėra tragedija“, pasakė prezidentas Leonid Kravčuk, atidarant parlamento sesiją. „Mums dabar reikia greitai šaukti rinkimus į visas valdžios šakas. Svarbiausia išsaugoti Ukrainos nepriklausomybę ir neleisti kraujo praliejimo“.

Tūkstančiai protestuotojų, daugelis apsirengę pusiau karškomis uniformomis ir šūkaudami antirusiškų šūkių, susirinko prie parlamento rūmų. Dvylia eilių policijos su šalmu ir skydais saugojo parlamento rūmus.

ve betono luitus iš gatvės grindinio.

Jelciną palaikančios vidaus Ministerijos Dzeržinskio diviziono pulkas jau savaitės pradžioje buvo atvežtas į Maskvą tariai kovoti su nusikaltėliais, bet antradienį jų nebuvo matyti.

Besibaigiant triukšmingai parlamento antradienio sesijai, Konstitucinis teismas, kurio pirmininkas Valerij Zorkin jau seniai yra priešiškas Jelcinui, patvirtino Aukščiausiosios Tarybos sprendimą nušalinti Jelciną. Sprendimas, matyt, padarytas skubotai, po kelių valandų svarstymų.

Ginčas virto atviru skilimu

Su tuo jau ilgą laiką besitęsęs ginčas tarp prezidento ir parlamento, kuris trukdė Rusijoje vykdyti demokratines bei ekonomines reformas, tapo atviru, jau kurį laiką pranašautu skilimu, gresiančiu civiliniais neramumais ir nepalankia vietoje kompromisui. Praeitę tiek Jelcinas, tiek ir parlamentas, vis vengė tiesioginio susikirtimo, bet trečiadienį jau nebežinoma, kas gali atsitikti.

Vietiniams valdžios žmonėms, ir užsienio valstybėms skirstantis į vieną ar kitą pusę, buvo spėjama apie įvairias galimybes, nuo visiškų valdžios suparalyžavimo iki civilinio karo. Daug priklausys nuo to, kaip savivaldybių vadai provincijose reaguos, ir nuo to, ką Jelcinas ir parlamentas toliau darys. Kai kurie nuosaikesni vadai šaukėsi ir prezidento ir parlamento rinkimų tuoj pat.

Parlamentas nebeatstovauja žmonėms

Prezidentas Jelcinas, 8 val. vak., kalbėdamas per televiziją, pagaliau įvykdė jau devynis mė-

nesius pakartotinai sakytą grąsinimą nuo to laiko, kai jo nesutarimas su konservatorių komunistų dominuojamam parlamentu tapo atvira kova dėl Rusijos ateities.

Parlamentas, kalbėjo Jelcinas, „nustojė buvęs liaudies valdymo organu... Rusijos Aukščiausioji Tarybos galia pasigrobė bursos asmenų, kurie AT pavertė į nesuderinamą poziciją centrinių štabą“.

Kalbėdamas per televiziją, Jelcinas vis užsigerė arba iš porcelianinio puodelio. „Mano pareiga, kaip prezidento, yra pareikšti, kad dabartinis deputatų korpusas turi teisę kandidatuoti į naują, dvejus rūmus turėsiantį parlamentą“.

Netrukus po Jelcino kalbos, skubotai sušauktoje spaudos konferencijoje parlamento pastatė — Baltuosiuose rūmuose, tuose pačiuose, iš kurių Jelcinas prieš dvejus metus vadovavo rezistencijai komunistų bandomam praversti perversmą — parlamento kalbėtojas Ruslan Chasbulatov, suorganizavęs opoziciją prieš Jelciną, pareiškė: „Šis pučas subyrės su dideliu trenksmu“. Šalia jo sėdintis Aleksandr Ruckojas grąsino, kad „negalima atmeti“ galimybės, kad bus panaudoti ginklai.

Parlamentas — užsilikęs nuo Brežnevo laikų

Rusijos įstatymdavystės organas susidaro iš dviejų dalių: pirmoji — Liaudies Deputatų Kongresas — turi 1,000 narių ir suvažiuoja kas keli metai. Antroji — Aukščiausioji Taryba, turinti 25 narius, posėdžiauja reguliariai ir leidžia įstatymus. Pastaroji buvo išrinkta 1989 m., dar Michail Gorbachevo valdžioje, kai viską dar valdė Komunis-

Laikinasis Banko pirmininkas patvirtintas, nors nekompetentingas

Vilnius, rugsėjo 19 d. — Visą praėjusią savaitę daugiausia dėmesio Lietuvos spaudoje patraukė Lietuvos Banko valdybos pirmininkui Romualdui Visokavičiui iškelta byla dėl 20 milijonų litų kredito žemdirbiams pervedimo per Litimpex banką, kuriam jis anksčiau vadovavo.

Dabar vyksta parengtinis tyrimas, kurio metu R. Visokavičius yra nušalintas nuo pareigų. Rugsėjo 16 d. seimo posėdyje laikinai eiti Lietuvos Banko valdybos pirmininko pareigas paskirta Lietuvos Banko valdybos pirmininko pavaduotojui Juozui Sinkevičiui. Štai kelios ištraukos, ką „Lietuvos rytas“ rašo apie jo kandidatūros svarstymą seime:

„Trumpoje įžanginėje kalboje J. Sinkevičius Seimo narius informavo, kad jis ne bankininkas, o juristas, be to, daugelio buhalterinių Lietuvos Banko dokumentų nėra matęs... Į pirmą aukštųjų bankininkystės kursų klausimą, kokie yra finansinio balanso aktyvo ir pasyvo straipsniai, J. Sinkevičius

atsakė, jog „nėra pasirengęs“ atsakyti, tačiau „banke yra specialistų, kuriais galima remtis“.

Paklaustas, kokio dydžio emisija buvo padaryta liepos ir rugpjūčio mėnesiais, pretendentas atsakė, „mes jos nedarėm“. Ypač šie atsakymai linksmo seimo opoziciją Tėvynės Santarą. Į klausimą apie Lietuvos Banko rublių kreditus J. Sinkevičius atsakymas buvo trumpas — „Aš nežinau, bet reikės išsiaiškinti“.

Po šių atsakymų Tėvynės Santaros narys A. Vaišnoras pastebėjo, kad toliau diskutuoti nėra prasmės, nes „J. Sinkevičius yra visiškai nekompetentingas, ir visa tai panašų į spektaklį“. Po tokio įvertinimo opozicija plojo dar labiau. Nepaisant viso to, seimas priėmė nutarimą, pavedantį Juozui Sinkevičiui laikinai eiti Lietuvos Banko vadovo pareigas. „Kaip niekad“, rašo „Lietuvos rytas“, „vieningai kilo rankų miškas LDDP frakcijoje“.

Rusai bėga iš Centrinės Azijos

Kai caro laikais rusai okupavo Centrinę Aziją, i ten prigrūžėjo nemažai rusų. Dar daugiau jų ten persikėlė sovietiniais laikais. Dabar, sugrįžus Sovietų Sąjungai, jų dauguma ten pasijuto nebesaugiai. Kadangi beveik visi neišmoko vietinių kalbų, jiems perspektyvos atečiai atrodo gan miglotos. Todėl nenustabu, kad daugelis iš ten pradėjo bėgti atgal į Rusiją ir į kitas slavų valstybes.

Pavyzdžiui, Uzbekistano sostinėje Taškente, kuriame rusai sudarė net 60% visų gyventojų, per praėjusius porą metų jų procentas sumažėjo iki 40%, arba trečdaliu. Nors Uzbekistanas

politiškai atrodo saugus, bet oficiali kalba yra ne rusų, o uzbekų, todėl rusai nebesijaučia kaip namie. Geresni darbai bus uzbekams, o ne rusams.

Kazachstane anksčiau buvo maždaug tas pats procentas rusų ir kazachų, apie 40%. Per praėjusius trejus metus kazachų procentas padidėjo iki 43%, o rusų sumažėjo iki 35%. Tai įvyko dėl to, kad nemažai kazachų grįžo iš kitų respublikų, o daugelis rusų išsikėlė į Rusiją.

Tadžikistane rusų sumažėjo nuo 400,000 iki 300,000, taigi ketvirtadaliu, vien per 1992 metus. Kai kurios rusų šeimos ten gyvena net apie 150 metų ir visgi nutarė keltis į Rusiją. Ir po tiek metų jie jautėsi kaip nepageidaujami svertimtaučiai. Prie išsikėlimo prisidėjo neramumai Tadžikistane, kada vienos genys pradėjo kariauti prieš kitas.

Gaila, kad rusai nesiskubina apieiti ir Baltijai, kaip Centrinę Aziją.

Z. Prūsas

Pabaltijo prezidentai
derino pozicijas

Rugsėjo 21 dieną prezidentas Algirdas Brazauskas buvo nuvykęs į Rygą susitikti su Latvijos ir Estijos prezidentais. Jie aptarė Baltijos valstybių bendradarbiavimo, konkrečių struktūrinių formų įteisinimo priemones, taip pat derino pozicijas ir veiksmus prieš Baltijos šalių prezidentų vizitą į Jungtinių Tautų Generalinę asamblėją Niujorke.

— John Demjanjuk jau sugrįžo į JAV. Jo parsivežti į Jeruzalę buvo atvykę jo žentas Edward Nishnic ir kongresmanas James Traficant (D-OH).

KALENDORIUS

Rugsėjo 23 d.: Linas, Teklė, Lina, Galinas, Taga.
Rugsėjo 24 d.: Gerardas, Rupertas, Ema, Gedvinas.

Prezidentas
Boris Jelcinas

Parlamento
kalbėtojas
Ruslan Chasbulatov

Viceprezidentas
Aleksandr Ruckoj

Konstitucinio teismo
pirmininkas
Valerij Zorkin

Lietuvos Vėjų organizacijai nusipelnę asmenys — Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lazoraitis ir Lietuvos Vėjų Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas Algirdas Brazis Lietuvos Vėjų 80-me seime, rugpjūčio mėn. įvykusiame Worcester, MA, buvo pakelti į Garbės narius ir apdovanoti atitinkamais žymenimis.

PASIŽYMĖJĘS NEW MEXICO VALSLTIJOS LIETUVIS

New Mexico valstijoje gyvena tik mažas būrelis lietuvių, bet jie turi pasižymėjusių žmonių. Štai Paulius A. Narbutas, Albuquerque miesto gyventojas, šimis dienomis gavo tarptautinio Fulbright stipendiją studijoms nuo š. m. spalio pradžios iki 1994 metų birželio pabaigos. Studijų darbus ekonomikos srityje atliks Vilniaus universitete. Jo pasirinkta specialybė bus ekonomikos visumos analizės srityje, tiksliau pasakius — jo žodžiais tariant — tai bus Bendrosios pusiausvyros analizė. Jo tikslas yra sukūrimas Lietuvos krašto ir valstybės visai naujo pobūdžio ekonominio modelio, kokio dar anksčiau nėra buvę.

Paulius Narbutas 1991 metais baigė University of New Mexico ekonomikos fakultetą magistro laipsniu. Ateities mokslinis darbas sudarys dalį disertacijos doktoratui gauti minėtame N.M. universitete. Paulius yra mokslui pasižymintis ir darbštus; parašęs žymenį darbų, ypač iš ekologijos (gamtonaudos ekonomijos) sritys. Lietuviams įdomesnis darbas būtų jo palyginimas Baltijos jūros ir Rusijos Baikalo ežero pagrindinių bruožų, kaip tik iš tos perspektyvos.

Paulius yra buvusių čekų dr. Antano ir jo žmonos Onos Narbutų sūnus. Jo brolis Augustas yra aukštas valdininkas N.M. valstijos sostinėje Santa Fe, Paulius gimė Čikagoje, užaugo Albuquerque apylinkėse. Praeitį Paulius yra gerokai keliavęs, ilgesnį laiką gyvenęs California, Illinois, Missouri valstijose, jau nekalbant apie kelias ilgesnes viešnages tėvų šalyje — Lietuvoje, 1991 ir 1993 metais. Ten turi daug giminių ir labai pamilo tą kraštą.

Fulbright stipendijų studijas galima vykdyti įvairių pasaulio šalių universitetuose. Lietuvos universitetai galėjo įeiti į jų tarpą tik visai neseniai, t.y. nuo 1992-1993 mokslo metų. Pasak Pauliaus, kai jam buvo suteikta stipendija, tokias pat gavo du amerikiečiai (nelietuviai kilmės) jaunuoliai, paskirti į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. O kokios buvo aplinkybės, kai Paulius gavo tą žinią? Su moksliskiu tikslumu jis mums paaiškino, humoristiškai nurodymas keistą supolimą. Tai buvo lygiai tą patią dieną rugpjūčio gale, kai paskutiniai rusų kariuomenės daliniai pasitraukė iš Lietuvos...

HYP

KESTUTIS GENYS LANKYS AMERIKOS LIETUVIUS

Aktorius ir poetas, dailiojo žodžio interpretuojantis Kestutis Genys Amerikoje lankytis buvo numatęs 1992-ųjų gale. Deja, ir jo ir jo kvietėjų planai tuomet sutiko nengalimas kliūtis. Kelionė liko metams atidėta. Lietuvių fronto bičiulių (LFB) Los Angeles skyriaus pirm. Juozas Kojelis čia rašančiam pranešė, kad Kestutis Genys, LFB kviečiamas, ir Los Angeles atskrenda šių metų gruodžio pradžioje. Jo amerikinis debiutas gruodžio 5 vyks Los Angeles LFB tradicinių Studijų dienų metu.

J. Kojelio pranešimu, jau numatyti aktorius-poetas pasirodymai ir kituose lietuvių telkiniuose. Šalia vietovių, kur jis lankysis, nurodytos ir preliminarinės datos: Čikagoje — gruodžio 10 ar 11, Detroito — gruodžio 12, Floridos telkiniuose gruodžio 12-17 ir Washingtono, D.C., gruodžio 18. Nežinau, kodėl apytikriam plane nėra Clevelando, New Yorko? Spėjau, kad su šių miestų visuomenininkais dar bus susitarta. Abiejuose veikia lietuviškos radijo valandėlės, tai koncertaspektaklį išreklamuoti nebūtų sunku. Dar neaišku, kurie Floridos telkiniai sugebės jį pasikviesti.

Kestutis Genys yra profesinis dramų aktorius, daugelį metų dirbęs Kauno Akademiniame teatre. Daugelį metų jis kūrė ir

giliai patriotineis eiles. Kūrė ir dėjo į stalčių. Tik nuo 1988 metų rudens, nuo tu palaimintų atgimimo dienų, jis gaivališkai išsiveržė, ką parašęs išdeklamuodamas publikai. Beje, kai sakau patriotineis eiles, nesupraskite, kad ten apie padangę čirenančius lietuviškus vytyčius ir sesučių rūtų darželius. Anaipat! Jis nuolat atsisaukia ir lietuvišką sąžinę, kviečia atsisakyti melo, atsikratyti klastos, atgimti, atsinaujinti, grįžti prie Dievo. Turėjau progą jį du kartus girdėti Australijoje, 1990-ųjų gale, Canberroje ir Melbourne. Abiem atvejais išpušis buvo nuostabus. Jam deklamuoti baigus, publikos pašokimai ant kojų ir minutėmis užsėtos plokštimai rodė, kad visų išpušis panašus į manajį. Sutikau tautietį-iseivį, jį mačiusį ir girdėjusį Lietuvos televizijoje. Ir jiems Kestutis Genys liko nepamirštamas. Deja, naujoji valdžia jo veido, juoba jo karštų žodžių televizijoje nebeori, nes teisybė degina jų akis.

Alfonsas Nakas

• Venecijos kardinolas Albino Luciani 1978 m. rugpjūčio 26 d. buvo išrinktas 264-tuoju popiežiumi, mirus popiežiui Pauliui VI. Naujasis popiežius pasivadino Jono Pauliaus vardais.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

LIETUVOS PRAMONININKAI RADIO PROGRAMOJE

Antradienį, spalio 21 d., Edvardas Skiotys paruošė ir 4 val. p.p. perduos „Lietuviškų melodijų radijos valandėlę iš radijo stoties WPON, banga 1460 AM. 5 val. po pietų programoje dalyvaus Rimantas Kaknevičius iš Telšių „Mastis“ pramonės, Alvydas Morkevičius iš Kauno „Bangos“ pramonės ir Aleksandras Levinsonas iš Vilniaus. Svečius lydės Audronė Tamulionytė Lentz. Klausytojai galės svečiams pateikti klausimus, skambinant studijos telefonu 313-332-1460.

A.A. LAIMUTĖ KUTKUTĖ

Po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano parapijos bažnyčioje, rugsėjo 21 d. Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidota a.a. Laimutė Kutkutė, 32 m. amžiaus.

A.a. Laimutė Kutkutė mirė rugsėjo 18 dieną, Oakwood ligoninėje, Dearborn, Michigan. Giliam nuliūdime liko tėveliai Emilija ir Vytautas Kutkai, broliai: Vytautas ir jo žmona Carol, Mindaugas ir jo žmona Sheila, sesutė Birutė ir jos vyras Wayne Gilles, bei kiti giminės.

Viešą atsisveikinimą pravėdė laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė, kuri perdavė ir organizacijų užuojautas: LB Detroito apylinkės valdybos, LB Michigan apygardos valdybos, Birutės draugijos, Lietuvių Fondo, Detroito Atėitinkų, Ramovėnų, Lietuvių Žurnalistų sąsugos, Detroito skryliaus, Balso 76-to skryliaus, Šv. Antano parapijos choro, „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės ir „Amerikos Lietuvių Balso“ radijo klubo. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė.

DALYVAUKIME LB GEGUŽINĖJE

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdybos ruošiamą tradicinę rudens gegužinę po stogu vyks sekmadienį, rugsėjo 26 dieną, tuoj po 10:30 val. šv. Mišių Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Visi bus pavaisinti skaniu maistu bei įvairiais gėrimais. Detroito ir apylinkių lietuvių maloniai kviečiami ir laukiami.

PALAI DOTAS A.A. ANTANAS BALUKAS

A.a. Anthony (Antanas) Balukas, sulaukęs 82 metų amžiaus, po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, rugsėjo 16 dieną buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Velionės gyveno Brighton, Michigan. Buvo gimęs 1911 metų birželio 14 d. Čikagoje. Mažas būdamas, kartu su tėvais, grįžo į Lietuvą. Baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune. Studijavo teisę Vytauto Didžiojo universitete.

Dirbo Panevėžio apygardos teisme sekretoriumi ir Valstybės kontrolėje inspektoriumi. Vedė Marytę Juškaitę. Antro pasaulinio karo įvykiai privertė Balukus apleisti savo tėvynę ir pradėti naują gyvenimą Amerikoje. 1962 metais Balukai iš Čikagos persikėlė į Lansingą, kur Balukas, baigęs tiksliųjų mokslų kursus, gavo projektotojo-inžinieriaus tarnybą, kurioje dirbo iki pasitraukimo pensijon. Velionis buvo American Society of Tool and Manufacturing Engineers narys.

Mirus pirmajai žmonai, A. Balukas 1972 metais sukūrė šeimą su Kaze Viskantiene ir gražiai su ja išgyveno savo

auksinio amžiaus dienas, džiaugdamasis Viskantų šeimos šiluma ir nuoširdumu.

Velionio liūdi žmona Kazė, posūnis Anatolijus Viskanta, jo žmona ir jų vaikai — Vytautas, Andrius ir Aidutė. Sesutės Lietuvoje — Julija Dovidauskienė, Liudvika Kurienė ir jų šeimos. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė.

ATIDĖTA KULTŪRINĖ POPIETĖ

Detroito žurnalistų rugsėjo 19 d. Šv. Antano parapijos patalpose turėjusi įvykti kultūrinė popietė buvo atidėta į spalio 10 dieną. Atidėta dėl Dievo Apvaizdos parapijos 20 metų sukakties minėjimo.

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS JUBILIEJUS

Daugiau negu 300 asmenų šeštadienį, rugsėjo 18 d., susirinko į Dievo Apvaizdos Kultūros centrą švesti dabartinės Dievo Apvaizdos bažnyčios ir Kultūros centro 20 metų jubiliejų. Trumpą parapijos istoriją pateikė Tarybos pirmininkas Andrius Butkūnas; jis supažindino ir su į šventę atvykusiais kunigais — vysk. Paulium Baltakiu, kun. Walter Stanovich, kun. Michael Kundrot, kun. Neffly ir dabartiniu klebonu kun. Viktoru Kriščiūnėvičiumi.

Meninę programą dalį atliko Toronto vokalinis muzikos mėgėjų vienetas „Sutartinė“, kuri sudaro Zita Gurklytė, Daina Gurklytė, Dana Pargauskaitė, Audra Puzerytė, Gintaras Karasiejus, Paulius Sukauskas ir Aras Nausėdas. Pianinu akompanavo detroitietis Vidas Neverauskas. „Sutartinė“ visų susirinkusių buvo šiltai priimta. Šokiams grojo „Žiburelio“ orkestras iš Čikagos.

Sekmadienį iškilmingose 20 metų sukakties šv. Mišiose dalyvavo ir užsienio lietuviams vyskupas Paulius Baltakis.

MARČIULIONIS RŪPINAS JAUNŲ LIGONIŲ

Detroito dienraštis „Free Press“ rugsėjo 18 d. laidoje išspausdino Marian Dozier raportą su Šarūno Marčiulionio ir Tada Sumausko nuotrauka. Šarūnas Marčiulionis buvo atvykęs į Royal Oak ligoninę aplankyti vienuolių metį Tada Sumauską, kurio kelionės į Ameriką išlaidas sumokėjo Šarūnas. Sumausko ligoninės išlaidas padengė Healing the Children/Michigan labdaros organizacija. Tadas atvyko gydytis nuo sunkios vėžio ligos.

IDOMI KULTŪRINĖ POPIETĖ

Poetas Sigita Parulskis rugsėjo 19 dieną Dievo Apvaizdos Kultūros centre skaitė savo poeziją, o Vytautas V. Landsbergis rodė savo režisūros ir gamybos filmus. Popietę surengė LB Detroito apylinkės valdyba.

HOT SPRINGS, AR

RUGSĖJO 8-OJI

Rugsėjo aštuntoji yra Šv. Mergelės Marijos šventė, šventiama visame katalikiškame pasaulyje. Lietuviams ši šventė turi dar ir kitą reikšmę, nes Vytautas Didysis pasirinko tą datą savo karūnavimuisi. Nuo 1930-ųjų metų ji įgavo Tautos šventės vardą, tapo valstybinė šventė. Lietuvos

spaudoje bei Panoramos TV laidose teko pastebėti, kad ji pradėta vadinti Lietuvos padėkos švente. Kaip ten ją be vadinsime, mums ši šventė yra svarbi istorinė diena.

Šiais metais Tautos šventę šventėme rugsėjo 12 dieną. Minėjimą rengė LB apylinkės valdyba. Pradėjome iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Mykolo bažnytelėje. Vėliau įnešė Napoleonas Sabaliūnas ir Pranas Švilpa, palydint Reginal Sabaliūnienėi ir Jadvygai Švilpienei. Kun. A. Dufault šv. Mišias aukojo už Lietuvą, jos didvyrius ir kankinius. Maldomis ir giesmėmis prašėme Dievo palaimos ir dėkojome už rusų kariuomenės iš Lietuvos išvedimą. Šv. Mišių skaitytinus skaitė Juozas Kiburas, šv. Mišių auką prie altoriaus nešė Lionė Miežinskienė ir Irena Sirutienė.

Po pamaldų vienuolyno salėje, sugiedojus himnus, minėjimą pradėjo LB apylinkės pirmininkė Regina Sabaliūnienė.

Apie Vytautą Didįjį paskaitą skaitė N. Sabaliūnas, aptardamas jo nuopelnus Lietuvai, primindamas Vytauto galybės laikus, kai Lietuvos ribos ėjo nuo Baltijos jūros iki Juodosios jūros, bei Lietuvos pasiryžimą eiti savanorišku keliu, būti laisva nuo visokių ryšių ir unių su kitomis tautomis ir valstybėmis. Paskaitą N. Sabaliūnas užbaigė Ugnės Jotvingytės eilėraščiu „Tu amžina, tėvyne mano“.

Moterų kvartetas — R. Sabaliūnienė, Ksavera Stasiūnaitienė, Liucija Gudeliene ir Ona Tamošauskienė — padainavo keturias daineles, akompanavo seselė Mary-Anne.

LB valdybos pirm. Sabaliūnienė, dėkodama visiems už dalyvavimą šventėje, pranešė, kad salėje yra svečiai iš Lietuvos — Ona ir Kęstutis Žindžiai, o iš Čikagos Algis Ingaunius, buvusio ilgametio LB valdybos pirmininko Stepo Ingaunio sūnus.

Pirmininkės pakviestas, Kęstutis Žindžius tarė žodį. Jis, buvęs politinis kalnys Vorkutoje, Lietuvių Tremtinių sąjungos vardu perdavė linkėjimus ir padėką išeivijos lietuviams.

Kunigui Andrew palaiminus maistą, užkandžiavome, dalinomės išpušiais ir maloniai praleidome porą valandų tautiečių tarpe. Prieš skirstantis, S. Šmaizienė parodė vaizdą, iš popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės Lietuvoje, surankiotą iš amerikiečių televizijos NBC, ABC, CBS ir CNN kanalų. Salomėja Šmaizienė

SUNNY HILLS, FL

PRISIMINĖM KUN. A. KARDO MIRTIES PENKMETĮ

Rodos taip neseniai Sunny Hills Šv. Teresės bažnytelės taku prie altoriaus žygiuodavo keturi ar penki kunigai. Vienas jų, ir ūgiu aukščiausias ir, atrodo, tvirtiausias, buvo Antanas Kardas. Deja, užpultas kelių ligų, perkentęs dvi sunkias operacijas, 1988 rugpjūčio 11 vakare, turėdamas pilną samonę, ramiai užgeso.

Gimęs 1912 kovo 4 Pentiškių km., Griškabūdžio vls., Šakių aps., baigęs Marijampolės Marijonų gimnaziją ir Vilkaviškio kunigų seminariją, kunigų įšventintas 1939 metais. Po penkerių metų vikaravimo Liudvinave ir Šakiuose, 1944 vasarą pasitraukė į Vakarus. Teologijos studijas pagilinęs Romoje, keletą metų pastoracinį darbą dirbo Čileje, o nuo 1952, daugelį metų, JAV amerikiečių ir lietuvių parapijose. 1982 išėjo į pensiją ir iki mirties gyveno Sunny Hills. Pažinome jį kaip labai įdomų, plačiai apsiškaitčiusį žmogų. Stebėdamas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesiuočiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožiuma. Nesuaukdotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

bolševizmo puvimą, sekė įvykius Lietuvoje. Ne kartą skaitytojo laisvais yra reaguojęs „The News Herald“ dienraštis. Tik už kelių mėnesių po jo mirties Lietuvoje užsiplieskė Atgimimo gaisras...

Kun. Antano Kardo mirties Kardauskaitės ir Viktorijos Dėdinienės rūpesčiu, buvo paminėtas mirties dieną, rugpjūčio 11.

Ryte, gausius lietuvių būrys ir daug kitatautių susirinko į Šv. Teresės bažnyčią. Šv. Mišias aukojo klebonas, kun. Francis Szczykutowicz ir diakonas Joseph Dealy (abu lietuviai velionio konfratru buvo išvykę: vienas į Lietuvą, kitas — talkinti amerikiečių parapijoi). Kun. Francis velionį šiltai prisiminė trumpame pamokse. Lietuvių choras tarp amerikiečių giesmių sugiedojo „Marija, Marija“ ir „Amžinatis“.

Po Mišių nuvykome į Sunny Hills katalikų Kalvarijos kapinaites. Prie kun. A. Kardo

kapo, prie paminklo su tiksliais lietuviškais įrašais, dar kartą prabilo kun. Francis. Čia jis akcentavo, kad New Yorko kardinolas John O'Connor, kurio diecezijoje velionis ilgokai darbavosi, jį labai vertinęs ir po mirties artimesiems bei mūsų parapijai reikšęs užuojautą. Lietuviai sugiedojome „Viešpaties Angelą“ ir dar kartą „Amžinatis“.

Iš kapinių grįžome į Šv. Teresės parapijos salę, kur Marija ir Viktorija buvo paruošusios gausias vaišes. Čia velionio veiklą prisiminėme prie stalų.

Alfonsas Nakas

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Val. pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D. S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

Val. pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310.
Naperville, Ill. 60563
Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60638
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12; 1-6

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12; 1-6

LIETUVIŠKOS VEIKLOS TVIRTOVĖS

Jei šio šimtmečio pradžioje beveik be išimties lietuvių išeivių veikla sukosi apie parapijas, tai ir dabar, artėjant prie dvidešimt pirmojo amžiaus, mūsų veiklos centrai dar vis yra lietuviškos parapijos. Kai kuriuose miestuose dar išlaikyti senieji pastatai, o kai kur kraustyti si užmiesčius, kartais net keletą kartų.

Keičiantis JAV didmiesčiams, turtingajai ir viduriniajai klasei juos apleidžiant, lietuviai taip pat pasiskleidė po priemiesčius, ieškodami saugesnių gyvenamųjų vietų ir gerų mokyklų savo prieraugliui. Renkantis gyvenvietę, galvojama apie darbo vietą, apie susisiekimą. Dėl šių priežasčių, o ne dėl patriotizmo stokos, buvo palikti mūsų senieji centrai. Taip atsitiko ir su daugelio kitų tautybių rajonais. Šimtmečio pradžioje gyventa kartu, o, keičiantis sąlygomis, pasisklaidyta po miestą ir priemiesčius.

Susitelkus viename rajone, buvo įmanoma vienur eiti į bažnyčią, kitur į susirinkimą, o į trečią vietą išleisti vaikus. Gyvenant užmiestyje, tai pasidaro kone neįmanoma. Tuomet apsisprendžiama: daryti viena arba kita, kartais iš viso niekur nedalyvauti, nes per sunku. Lengviau savo kaimynystėje nueiti į bažnyčią ir niekur neužtrukti. Kai kuriuose miestuose mūsų tautiečiai laiku susiorientavo, kas vyksta Amerikos didmiesčiuose, ir savo parapijas išskėlė į užmiesčius. Čia kartu su bažnyčiomis išaugo salų pastatai, prisiglaudę lituanistinė mokykla, kai kur veikia restoranai, krautuvės.

Kad parapija, kaip modernus lietuvių centras, galėtų būti sėkminga ir išsilaikyti finansiniškai, turi persitvarkyti pagal naujausias arkivyskupijų veiklos gaires. Už vis svarbiausia – reikia suorganizuoti, jei tokios nėra, stiprią tarybą, kuri būtų parapijos širdis. Kiekviena parapija tarybos veiklos gaires prisitaiko sau. Ypač tautinėms parapijoms yra duodama gana daug laisvės. Tarybos veiklą vykdo įvairūs komitetai: administracijos, finansų, liturgijos, švietimo, krikščioniškos

tarnybos, jaunimo bei kiti. Komitetai sudaromi pagal parapijos poreikius.

Tarybų nauda yra dviguba. Jos yra atsakingos už parapijos veiklą, aiškų, išskyrus religinius reikalus, kuriuose turi tik patariamąjį balsą dvasininkams. Tarybos į parapijos veiklą įtraukia daug daugiau asmenų. Parapija tampa ne to ar ano klebono, ar vienuolio, ji įgauna „mūsų“ savoką, t.y. tų žmonių, kurie ten priklauso arba dažnai lankosi. Jiems rūpi ir yra svarbi parapijos ateitis, nes nulemia jie, o ne dvasininkai. Lankantis šventose parapijose, iš karto yra akivaizdu, ar ji gerai suorganizuota.

Pavyzdžiui galima imti Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapiją, kuri šiemet šventė 85 metų sukaktį. Pastatai keitėsi net tris kartus. Naujieji, milijoninės vertės, buvo pastatyti 1973 metais Detroito priemiestyje Southfield, pašventinti rugsėjo 8 dieną. Čia ne tik yra nauja moderni bažnyčia, papuola Vytauto Jonyno vitražais ir Jurgio Daugvilos medžio drožiniais, bet ir Kultūros centras, kuris gali būti įvairiai naudojamas – sportui, koncertams, pokyliams ir kitiems renginiams. Prie salės keletas kambarių. Šeštadieniais juos užima lituanistinė mokykla, kitu laiku būna įvairūs susirinkimai, posėdžiai, parodos. Kad centras išaugo ir vis dar auga (šiemet yra didinami pastatai), daug yra pasidarbavę dvasininkai ir prieš dvidešimt penkerius metus isteigta taryba, kurios dalis kas metai perrenkama. Taryba rūpinosi visais statybos, administravimo ir finansiniais reikalais, todėl šiandien visi pastatai yra gerame stovyje. Veikloje dalyvauja įvairaus amžiaus parapijiečiai.

Dievo Apvaizdos lietuvių parapijai, švenčiant jau ne jauno amžiaus sukaktį, tenka linkėti dar daug „ilgiausių metų“! Toms lietuviškoms parapijoms, kurios dar nesuėję persiorganizuoti ir išsirinkti tarybų, reikėtų pasistengti taip padaryti, kad galėtų ir toliau išsilaikyti kaip lietuviškos veiklos tvirtovės.

Lūda Rugienienė

RUSIJOS KARIUOMENĖS PROBLEMOS

ZENONAS PRŪSAS

Pagal anglų „Economist“ žurnalą, šiuo metu Rusijos karinėse pajėgose tarnauja 2.72 milijonai karininkų, kareivių ir pagalbinio personalo. Iš jų 300,000 tarnauja aviacijoje, 320,000 – laivyne ir 1,400,000 armijoje („Economist“, 1993 m. rugpjūčio 28 d.). Palyginimui, JAV karinėse pajėgose tarnauja apie 1.9 milijonai, arba 0.8 milijonais mažiau. Prieš trejetą metų Sovietų Sąjungos karinėse pajėgose buvo apie 4 milijonai personalo. Taigi jų gerokai sumažėjo per praėjusius trejus metus. Viena iš problemų yra ta, kad sumažėjimas vyko daugiausia eilinių kareivių, o ne karininkų, sąskaiton. Todėl yra apskaičiuojama, kad, pavyzdžiui, armijoje šių metų gale bus dar likę 630,000 karininkų ir tik 544,000 kareivių, taigi mažiau negu karininkų. Ypač didelės perteklius yra generolų. Jų 1987 metais buvo net 5,660. Tik mažą jų dalis išėjo į atsargą.

Pagal 1992 metais išleistą įstatymą ateityje Rusijos karinės pajėgos negalės būti didesnės kaip 1% visų Rusijos gyvenytojų. Vadinasi, dar turės sumažėti nuo 2.72 iki maždaug 1.5 milijonų. Didelė problema: ką daryti su karininkų pertekliumi. O kalbant apie eilinius kareivius, tai problema yra visai kitokia: kaip užpildyti jų kontingentą. Jauni rusai nenori tarnauti kariuomenėje ir visokiomis priemonėmis stengiasi išvengti karinės prievolės. Per pirmąjį šių metų pusmetį net 95% jaunų vyrų nepasistatė Maskvos karinio distrikto naujų šaukimo komisijon. Tik 11% jų buvo suimti ir pristatyti į teismą, bet iš jų tik 0.18% buvo nubauti. Gegužės 19 d. Rusijos parlamentas išleido įstatymą, pagal kurį karinė prievolė galės būti atidėta net 84 procentams jaunų vyrų. Iš likusių apie pusę nusiųs tarnauti savanoriais; į vidaus reikalų ir į saugumo ministerijas. Karinėms pajėgoms liks mažiau negu 150,000 vyrų, o turės paleisti į atsargą net 580,000 jau atitarnavusių kareivių. Todėl birželio mėnesį krašto apsaugos ministras generolas Gračevas paraišė laisvą parlamentui pirmininkui Chasbulovui, kuriame išdėstė to, ką tik išleisto, įstatymo dėl karinės prievolės atidėjimo pasekmes. Nebūsią kam saugoti ginklų sandėlių ir net atominių ginklų. Būsią išvoti ginklų ir amunicijos sandėliai. Kol kas Chasbulovas nereagavo į šį laišką. Problema galėtų būti išspręsta, įve-

dus savanorių karių sandymą. Jau dabar tas yra iš dalies praktikuojama. Tai vadinamieji „kontrakciniai kareiviai“, kurių yra apie 100,000, bet jų skaičiui padidinti trūksta lėšų.

Karininkai susiduria su labai aktualia būtu problema. Ji dar bloges, kai grįš iš Vokietijos ir iš kitur apie 400,000 karininkų bei viršū. Jau dabar yra 150,000 benamių karininkų. Kiti gyvena labai susispaudę. Pavyzdžiui, St. Peterburge viename name gyvena 22 karininkų šeimos, kurios turi dalintis vienintele virtuve. Nuostabu, kad esant tokioms sąlygoms, iki šiol nėra buvę neramumų tarp Rusijos karininkų. Dar nuostabiau, jog praėjusiuose balandžio 25 d. rinkimuose beveik du trečdaliai karininkų pabalsavo, kad jie pasitiki Jelcinu. Jelcinas gerai žino, kad jo politinė karjera daug priklausys nuo to, ar kariuomenės bus jam lojali, todėl jis visais stengiasi išlaikyti karininkų savo pusėje. Pavyzdžiui, šiemet jis net du kartus padvigubino karininkams atlyginimus. Generolas Gračevas jam kasdien duoda 15 minučių raportus, pranešdamas apie karininkijos nuotaiką analizei. Jelcinas prie Maskvos dar laiko tris divizijas jam lojalių ir gerai paruoštų karių perversmo atvejui.

Esminė Rusijos kariuomenės problema yra ta, kad nėra aišku, kokios yra jos funkcijos ir uždaviniai. Sugrįvus Sovietų Sąjungai, nebėra ką ginti nuo priešų. Rusijai dabar niekas negraso ir niekas nesiruošia jos užulti. Buvę surasta nauja funkcija: apsaugoti už Rusijos sienų gyvenančius 25 milijonus rusų nuo diskriminacijos. Bet vargu ar tam reikia 2.7 milijonų kariuomenės. Generolas Gračevas dar kalba apie kariuomenės pareigą apsaugoti kraštą nuo terorizmo, nacionalizmo ir religinio ekstremizmo. Jis yra ypač susirūpinęs dėl fundamentalio islamo religijos, ateinančios iš Irano.

Bet gal didžiausia problema yra drausmės nebuvimas. Viena to pasekmė yra žiaurumai ir muštynės, dažnai pasibaigiančios mirtimi. Apskačiuojama, kad tarp 1985 ir 1990 metų dėl „nekarinių priežasčių“ yra žuvę 15,000 kareivių, arba 3,000 daugiau, negu per visą Afganistano karą. Į šį skaičių įeina ir savijudybės dėl nepakeliamų sąlygų. Kita pasekmė –

ginklų ir amunicijos vagystės. Vagia aukštesnieji karininkai, vagia ir eiliniai kareiviai. O pirkėjų visada atsiranda, ypač jei vyksta vietinio pobūdžio mušiai: Gruzijoje, Armėnijoje, Azerbeidžane ir Tadžikistane. Pavyzdžiui, per pirmąjį 1992 metų ketvirtį Kaukazo kariniame distrikte prapuolė 1,118 geležinkelio vagonai, kiekvienas su 20 tonų artilerijos amunicijos. Dėl karininkijos užsiėmimo „komercine veikla“ labai nukentėta ne tik drausmė, bet ir kareivių treniravimas. Laivai mėnesius stovi uostuose, o jūrininkai lošia kortomis. Dėl pavogto benzino lėktuvų pilotai gali skraidyti tik po 23-30 valandų ir metus. Tai per mažai. Pagal NATO apskaičiavimus, lakūnas turi skraidyti mažiau kaip 120 valandų per metus, kad būtų pasiruošęs karo atvejui. Vienas pulkininkas skundžiasi, kad jis negalės praveisti naujųjų apmokymų dėl to, kad pastatuose nėra elektros lempučių. Ir jis pats atsinešęs iš namų lempučių savo kabinetui ir vakare parsinešęs namo, nes kitaip lempučių prapultų. Generolas Semenovas, sausumos kariuomenės viršininkas, yra prisipažinęs, kad Rusijos kariuomenė nebeturėtų normalaus karinio paruošimo. O Charles Dick, britų karininkų paruošimo centro direktorius, galvoja, kad išskyrus strateginių raketų apsaugos dalinius ir išskyrus keletą specialiųjų dalinių, eilinis Rusijos kareivis esąs karui visai nepasiruošęs.

„ŠARŪNO“ VIEŠBUTIS GLOBOJO POPIEŽIAUS PALYDĄ

Popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagė Lietuvoje lydėjo Vatikano 20 asmenų palydą, vadovaujamą Vatikano sekretoriato kardinolo Angelo Sadano. Dvidešimt viešbučių kambarių, vestibiulio ir kavinės buvo papuošti baltos ir geltonos spalvos rožių puokštemis („Lietuvos rytas“, 93.09.04). Pirmo aukšto dideliame kambarėje buvo įrengta puošni koplytėlė su altoriumi, brangių kilimų ir 20 kėdžių. Pertvarkytoje kavinėje įrengtas švediškas stalas su valgiais pagal svečių skonį, nors ir be itališkos virtuvės patiekalų. Svečiams, kurie buvo vieninteliai „Šarūno“ viešbutyje, buvo ir speciali apsauga, kuri keitėsi du kartus per parą.

Br. J.

JAV LB TARYBOS SESIJA

JAV LB tarybos metinė darbo sesija įvyks š.m. spalio 9-10 d. Čikagoje. Jos posėdžiai vyks Embassy Suites Hotel, prie Čikagos O'Hare aerodromo (6501 North Mannheim Road, Rosemont, IL 60018, tel. 312-699-6300). Sesiją globoja JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis su valdyba, ir jie penktadienio (spalio 8 dienos) vakare viešbutyje ruošia priėmimą su užkandžiu ir atsigavimu Tarybos nariams bei svečiams. Sesijos plenumo ir komisijų posėdžiai šeštadienį vyks nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro, o sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 6 val. po pietų.

JAV LB Taryba yra vyriausias JAV LB organas ir ją sudaro 60 rinktų narių ir 10 JAV LB apygardų pirmininkų. Tarybos darbą derina ir sesijas posėdžius praveda nuolatinis, trejų metų kadencijai išrinktas, Tarybos prezidentas, kurį šiuo metu sudaro pirmininkas Vytautas Kamantas, vicepirmininkai dr. Vytautas Narutis ir Birutė Vilutienė, sekretorės Gražina Kamantienė ir Svajonė Kerelytė. Sesijoje dalyvauja pakviesti JAV LB apylinkių pirmininkai ir kiti LB darbuotojai. Sesijoje posėdžiai yra vieši lietuvių visuomenei ir visi, kas tik gali, prašomi dalyvauti ir stebėti atstovų bei pareigūnų pranešimus, diskusijas ir išvadas.

Sesijos darbotvarkė bus įvairi ir plati, sudaryta iš Tarybos narių pasiūlymų. Numatyti devyni posėdžiai. Bus JAV LB institucijų pranešimai, Tarybos narių klausimai ir pasisakymai dėl Krašto valdybos pirmininko Vyto Maciūno ir jo valdybos narių bei pareigūnų pranešimų (kurie, pagal įstatus, turi būti Tarybos nariams išsiųsti 14 dienų prieš sesiją), bus peržiūrėtas finansinės apyskaitos ir 1994 metų samata (biudžetas). JAV LB teisės patarėjas advokatas Saulius Kuprys kalbės apie JAV LB organų, vienetų ir asmenų teisinę atsakomybę, pareigas ir kompetenciją, nes JAV LB yra inkorporuota Illinois valstijoje kaip pilno nesiekianti korporacija. PLB valdybos pirmininkas Bronius Nainys ir PLB atstovas Vilniuje Juozas Gaila kalbės apie LB pagrindinius tikslus bei darbus šiandien ir ateityje, supažindins su LB atstovavimu Lietuvoje. Abu kalbėtojai yra buvę JAV LB krašto valdybų pirmininkai.

Br. J.

Tarybos narių dauguma mano, kad JAV LB pagrindas

yra JAV LB apylinkės, todėl sesijoje bus didelis dėmesys skiriamas JAV LB veiklai per apylinkes. Apie tai kalbės ir Tarybos narių diskusijoms pradžią duos LB apylinkių darbuotojai, buvę arba dabartiniai Tarybos nariai: Salomėja Daulienė, Pranas Joga, Angelė Karnienė ir Aidas Kupčinskas.

Vienas sesijos posėdis bus skirtas Tarybos komisijų atskiriems posėdžiams, kuriuose bus peržiūrėti ir įvertinti JAV LB KV atskirų sričių pranešimai bei darbai, patikrintas Tarybos nutarimų vykdymas ir pasisakyta dėl ateities darbų. Tarybos komisijos ir jų pirmininkai yra: švietimo – Juozas Polikaitis, kultūros – dr. Petras Kisieliū, visuomeninių reikalų – Zigmas Viskanta, socialinių reikalų – Adolfas Armalis, religinių reikalų – Daina Kojelytė, jaunimo – Eduardas Meilus, finansų – Česlovas Mickūnas ir organizacinių reikalų – Paulius Alšėnas.

JAV LB įstatų ir taisyklių komisija (advokatas Saulius Kuprys, dr. Vytautas Narutis ir Vytautas Kamantas) pateiks sesijai diskutuoti ir priimti kelias techniškas pataisas ar papildymus, suderinant įstatus su inkorporavimo dokumentais. Siūlomais pataisomis yra išsiųstos Tarybos nariams iš anksto susipažinti, kad sesijoje būtų sutalpoma laiko, nes paprastai įstatų keitimai ir redagavimai pareikalauja labai daug laiko.

Vienas posėdis skirtas susipažinti su sėkmingos pagalbos Lietuvai „konkrečiais pavyzdžiais ir pažiūrėti, ką ir kaip JAV LB vienetai gali jiems talkinti. Apie APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) kalbės Tarybos narė Vaiva Vėbrautė-Gustienė, apie Lithuanian Mercy Lift kalbės jų atstovas ir apie US Baltic Foundation kalbės jos prezidentas Linas Kojelis.

Viename sesijos posėdyje bus svarstomi įvairūs JAV LB einamieji reikalai. Tai naujos JAV LB Tarybos rinkimai ateinančiais 1994 metais, įvairūs Tarybos narių keliami klausimai ir sumanymai. Tikimasi, kad sesijoje gausiai dalyvaus visi Tarybos nariai, Krašto valdybos nariai, LB apylinkių pirmininkai, svečiai ir visi, kuriems rūpi lietuvių Bendruomenės ateitis.

Vytautas Kamantas

Visuomet draugaukite su ištikimuoju „Draugu“.

KAZYS BIZAUSKAS: LIETUVOS ATSTOVAS JAV

PRANAS ZUNDĖ

2

Laikui bėgant, Lietuvos reikalui palankių JAV senatorių, spaudos ir pačių lietuvių išeivių poveikio dėka, keitėsi JAV nusistatymas ir Lietuvos de jure pripažinimo klausimu. Pagaliau, W. G. Hardingui esant prezidentu, 1922 m. liepos 28 d. JAV iš karto pripažino de facto ir de jure visas tris Pabaltijo valstybes. Prieš tai Lietuvai jau buvo pripažinusios 23 kitos valstybės, tarp jų Vokietija, Anglija, Prancūzija ir Sovietų Rusija.

J. Vileišis neoficialiu Lietuvos atstovu Vašingtone buvo iki 1921 m. balandžio 15 d. Tuomet tas pareigas iš jo perėmė V. Čarneckis. Kadangi V. Čarneckio pagrindinis uždavinys Amerikoje buvo išgauti visišką Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą, tad, Amerikai tai padarius, jis nedelsdamas padavė Lietuvos vyriausybei savo atstautybinio pareiškimą. Susidarius kai kuriais kliūtimis jam tuojau pat išvykti, V. Čarneckis liko Vašingtone ir atstovavo ten Lietuvai iki 1923 m. lapkričio 23 d. Tą dieną nauju Lietuvos atstovu prie JAV vyriausybės buvo paskirtas K. Bizauskas.

1923 m. birželio 19 d. E. Galvanauskas sudarytoji vyriausybė, kurioje E. Galvanauskas buvo kartu ir užsienio reikalų ministras, padarė Lietuvos diplomatinėje tarnyboje užsienyje keletą personalinių pakeitimų. Svarbesnieji tu pakeitimų buvo šie: 1923 m.

birželio 5 d. charge d'affaires Čekoslovakijoje D. Malinauskas pakeistas pasiuntiniu dr. D. Zaunium; rugsėjo 15 d. P. Klimas buvo paskirtas pasiuntiniu Italijai vietoje ten buvusio charge d'affaires dr. J. Šaulio; gruodžio 5 d. atstovas Anglijoje T. Norus-Naruševičius buvo pakeistas charge d'affaires V. Čarnekiu, o Čarneckio vieton atstovu į JAV, kaip jau buvo minėta, tapo paskirtas K. Bizauskas; gruodžio 6 d. charge d'affaires Danijai, Švedijai ir Norvegijai, J. Savickas, buvo pakeistas charge d'affaires I. Šeiniūnu, gi Suomijon vieton I. Šeiniūnas buvo paskirtas charge d'affaires J. Savickas. Buvo kalbama, kad E. Galvanauskas esąs nusistatęs mainyti atstovus kas dvejus metus.

Dažnas Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigūnų mainymas ir K. Bizausko paskyrimas Lietuvos atstovu prie JAV vyriausybės buvo Amerikos lietuvių spaudoje plačiai komentuojamas. Pavyzdžiui, Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo ir Amerikos Lietuvių Tarybos organas „Garsas“ rašė (1923.12.13):

„Jau šeši metai kai Lietuva nepriklausoma valstybė; antri metai kai Jungtinės Valstybės Lietuva de jure pripažino. Nežiūrint to, jau susilaukėme trečio Lietuvos atstovo Amerikai.“

Dažnai mainėsi Lietuvos vyriausybė, dažnai ji mainė ir diplomatus, nors tasai mainėdavimas ne visuomet ejo valstybės sveikaton. Apsiprato žmogus su aplinkybėmis, išmoko kalbą, padarė naudingą valstybei pažinčių, žiūrėk ji vėl jau kiton vieton kelia ir vėl iš naujo turi pradėti.

Kitos valstybės taip nedaro. Sakysim, Francija jau dvidešimts su viršum metų tą patį atstovą Amerikoje laiko ir tai dar jo nemanoma atšaukti. Pas mus gi esama kitaip. Girdejome, kad p. Galvanauskas esąs nusistatęs atstovus kas du metus mainyti. Turbūt tuomi

vuododamasis ir p. Čarneckį iš Amerikos atšaukė. Šiuo kartu valstybė neapsiriko p. Čarneckį Londonan paskirdama, o p. Bizauską Amerikon pasiųsdama, nes ir vienas ir kitas moka anglų kalbą, pažįsta anglosaksus. Ponas Čarneckis išgavo iš Amerikos Lietuvai de jure pripažinimą, gražaus takto parodė, todėl jis ir Londone gražiai Lietuvai pasidarbavo. Iš p. Bizausko praeities darbuotės sprendžiant irgi drąsiai galima sakyti, kad jam seksis atstovauti Lietuvai Amerikoje. Nors jisai dar jaunas, bet gabus, turįs daug diplomatinio patyrimo, energingas ir apsiurkus.

P-nas Bizauskas yra vienas iš pirmųjų kovotojų už Lietuvos nepriklausomybę. Jisai yra vienas iš tų, kurie pasirašė po Lietuvos nepriklausomybės deklaracijos. Buvęs švietimo ministru, atstovu prie Vatikano, siųstas su įvairiomis misijomis ir t.t. Be to, tai yra vienas iš didžiųjų Lietuvos patrijotų.

Tik sunku suprasti, kodėl p. Bizauskas, kaip ir p. Čarneckis Londonan, paskirtas ne pilnu atstovu, kuomet p. P. Klimas, dar neturįs jokio diplomatinio patyrimo, paskirtas aukščiausio laipsnio atstovu Romon prie Kvirinalo. Tai misterija, kurios nei pats p. Galvanauskas, turbūt, nepajęgtų išaiškinti.

Mums gi metasi akysna tas, kad katalikai užsieni ministerijoje yra labai nemėgiami. Jei p. Klimas paskirtas atstovu su aukščiausiu laipsniu, tai ne dėlto, kad jis geresnės kvalifikacijos turėtų, o dėlto, kad laisvamaniis ir ištikimas Balučiams ir abelnei social-liaudininkams. Apart to, katalikai visuomet apstatomi laisvamaniams, kurie įvairias intrigas varinėja, savo šėfams duobes kasa. Juk tam „svarbiu“ uždaviniui p. Račkauskas Londono atstovybėje paskirtas.

(Bus daugiau)

„Gabijs“ vyresniū skaučių pastovyklės LSS Jubiliejinėje stovykloje vadovės. Iš k. sėdi Gaile Radvenytė ir Jūratė Jankauskaitė. Stovi – Rima Navickaitė ir Aleksandra Gražytė.

Lietuviai esame visi –
Lietuvių Fonde ar esi?

3001 WEST 59th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel.: 312-471-3900
Fax: 312-471-3988

LITUANIAN FOUNDATION
LITHUANIAN FOUNDATION

NAUJĄ SKYRIŲ PRADEDANT

Jau 31 metai, kai JAV veikia milijoninis Lietuvių fondas, per tą laikotarpį sutelkęs per 6 milijonus dolerių ir iš gauto pelno išdalinęs daugiau kaip 3.5 milijonus išeivijos lietuvių išlaikymui.

Lietuvių fonde šiuo metu yra 6.624 nariai. Iškeliavusių į amžinybę narių indėlius globoja jų palikuonys. Neabejotinai, kad jie yra „Draugo“ skaitytiniai. Nors ir netiesiogiai, „Draugas“ visus LF narius sujungia į šią didelę finansinę instituciją: straipsniais, pranešimais, žinutėmis, informacija.

Tarp plačių „Draugo“ puslapių ta, LF nariams skirta, informacija išsisklaido ir lieka nepastebėta. Turint dienraštį organizacijai skirtą atskirą kampe – skyrių, patys nariai drąsiau, aktyviau galės pareikšti savo nuomonę, dalintis informacija apie veiklą, turėti tampresnį ryšį su vadovybe.

Tad maloniu „Draugo“ redakcijos sutikimu ir Lietuvių fondo tarybos bei valdybos nutarimu, pradedamas Lietuvių fondo skyrius. Jis bus spausdinamas kiekvieną mėnesį. „Lietuvių fondo skyriuje“ kviečiame rašyti visus LF narius, igaliojinius, tarybos bei valdybos narius, pateikiant trumpas aktualijas, veiklos žinutes.

Lietuvių fondas remia „Draugą“, o jis savo įvairia informacija bei šiuo nauju skyriumi padės Lietuvių fondui augti ir išsilaikyti.

Visą medžiagą Lietuvių fondo skyriui siųsti: „Draugas“ 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Broniaus Juodelio dėmesiui.

Trumpai

Marytė Remienė, LF vykdy. vicepirmininkė vadovauja metiniam LF pokylių š.m. lapkričio 6 d. Martinique salėje, kur bus pagerbti lėšų telkimo vajeus mecenatai, LF rėmėjai ir studentams įteiktos stipendijos.

Antanas Juodvalkis, LF vicepirmininkas, redaguoja naująjį Lietuvių fondo leidinį – narių vardyną bei LF istoriją. Jam talkininkauja LF vicepirmininkas Vaclovas Momkus.

Stasys Baras LF valdybos pirmininkas, buvęs Standard Federal banko vyresnysis vicepirmininkas bei dabartinis direktorius, gavo iš banko 3 sunkvežimius labai geru panaudotų baldų lietuvių fondui.

RUDENS DERLIUS LIETUVIŲ FONDE

Ruduo yra derliaus surinkimo laikas laukuose, soduose ir daržuose. Ruduo pripildo per metus ištuštėjusius arodus, vaisių lentynas, kopūstų stazines ir bulvių rūsius. Tokia tvarka yra Lietuvoje, panaši tradicija ir lietuviškame gyvenime Amerikoje.

Lietuvių fondo lėšų telkimas vyksta per visus metus. Tas lėšų telkimo vajeus suintensyvinamas rudenį, rugsėjo ir spalio mėnesį, užbaigiant pokyliu, kuris šiais metais įvyks lapkričio 6 d., šeštadienį Martinique pokylių salėje.

Lietuvių fondo nariai šią vasarą aptuštino LF arodus – pagrindinį kapitalą, arba bent

jo dalį, paskirdami Lietuvai. Tą tušumą reikia užpildyti naujų narių įnašais ir jau esančių LF narių įnašų papildymais, kad sumažėtų Lietuvių Fondo kapitalas ne tik sugrįžtu į buvusį lygį, bet jį viršytų. To reikalauja augančios lietuvių išlaikymo išeivijoje išlaidos, tolimesnis mūsų lietuviškos spaudos, komunikacijos, meno, lietuviško švietimo ir kultūros išlikimas išeivijoje.

Tad visi junkimės savo dosnumu į Lietuvių fondo rudens lėšų telkimo vajeus, papildydami pratuštėjusius LF arodus. Jų papildymas yra būtinas, norint jo gauti pelnu pasasari paremti gyvybinius lietuvių išlaikymo išeivijoje reikalus. O jie būtini mūsų pačių išlikimui.

Aukas siųskime Lietuvių fondui. Kiekvienas, paaugkęs 100 dolerių, gaus nemokamą bilietą į Lietuvių fondo pokylių.

Br. J.

LIETUVIŲ FONDO TARYBOJE PASIŽVALGIUS

Lietuvių fondo tarybos posėdis, pirmininkaujant Poviliui Kilui, įvyko rugsėjo 10 d. L. fondo būstinėje. Atrodo, kad šis posėdis bus paskutinis šioje apylinkėje, nes, kaip pirm. P. Kilius pranešė, lapkričio mėn. L. fondo raštinė pastoviai isikurs PL centre Lemonte.

Posėdyje dalyvavo 14 tarybos narių iš 18-os. Pirm. P. Kilius peržvelgė praėjusios vasaros veiklą. Jis entuziastingai žiūrėjo į ateitį, laukia jauniesios kartos narių ir naujų idėjų naujoje vietoje. Kol kas mirusieji nariai pralenkia gyvuosius. Per trisdešimt L. fondo veiklos metų daugiausia aukojo vyresnioji karta. Tačiau L. fondo vaisiais gausiai buvo remiamas liet. švietimas ir jaunimas. Ką žin kiek iš jų žino apie L. fondą?

Valdybos pirm. Stasys Baras informavo apie sugrįžtančias anketas, kurios buvo išsiųstos nariams liepos mėn. dėl tolimesnio L. Fondo kapitalo tvarkymo. Anketoje buvo išsiųstos tiems nariams, kurių įnašai buvo per 100 dol. Iki rugsėjo 10 d. nariai skyrė 127,336.00 dol. Lietuvai. Daugiausia Lietuvių fondo nariai palieka savo įnašus Fonde ir nenori likviduoti šios finansinės institucijos. Pildavus didesnę dalį L. fondo kapitalo Lietuvai, nebūtų pajamų ir taip silpnėjančiai išeivijos veiklai. Su anketomis ateina įvairių laiškų ir nuomonių, kas neatitinka nei temai, nei L. fondo įstatams. Valdybos pirmininkas S. Baras su sekretore Ale Steponavičiene stengiasi visiems atsakyti į tuos laiškus ir atsiradusius nesusipratimus išaiškinti. Darbas L. fondo raštinėje nemažėja, o vis didėja. Tačiau viskas atliekama su viena tarnautoja.

Kiekvieną rudenį L. fondas – rugsėjo ir spalio mėnesį – skelbia naujų narių ir įnašų vajeus. Vajeus jau prasidėjo, ir Čikagoje lapkričio 6 d. bus vajeus užbaigtųjų banketas. Vajeus proga paaugoje 100 dol., gauna vieną svečio bilietą į banketą. Mažinant pagrindinį kapitalą, sumažės ir L. fondo pajamos. Išeivijos veikla reikalin-

Lietuvių fondo Taryba posėdžio metu. Iš kairės: Antanas Juodvalkis, dr. Antanas Razma, Marija Remienė, Alė Steponavičienė, dr. Ferdinandas Kaunas, Vytenis Kirvelaitis, Daina Kojelytė, Vaclovas Momkus ir kiti.

ga tolimesnės paramos, ypač jos laukia liet. mokyklos, spauda bei kultūriniai reikalai.

Finansų komisijos pirm. Rūta Juškenė aptarė L. fondo ir bendrą šio krašto ekonominę padėtį. Palūkanos už indėlius bankuose labai sumažėjo ir akcijos svyruoja. Investavimo agentūra R. M. Graybill, Inc. ir toliau labai atsargiai tvarko L. fondo 4,561,529 dol. portfolio, kuris duoda 7% palūkanų, bet gali ir aukštesnį procentą. Nors metai dar nepasibaigė, dar nėra tikrų, visų duomenų, bet, atskyrus Lietuvai skirtus pinigus, pelnas skirstymui gali būti mažesnis.

Pelno skirstymo komisijos pirm. Marijos Remienės pranešimas buvo trumpas: nėra pinigų, tai nieko nedalinama. Tačiau prašymai ateina iš Lietuvos ir iš vietinių (ypač mokslui paramos prašymai).

Darbingas tarybos posėdis užsitęsė 3 valandas. Nutarta kitą posėdį kviešti gruodžio 2 dieną. Jis bus jau paskutinis šiais metais. Posėdžio gale L. fondo steigėjas ir patikėtinis tarybos pirm. dr. Antanas Razma informavo apie išmokėjimą paskirto vieno milijono dol. Lietuvai. Vedamas susirašinėjimas su įvairiais asmenimis ir institucijomis, kurioms skirta

Kitų komisijų pirmininkų pranešimai buvo trumpi: palikimų, įstatų ir lietuvių dailiojo meno instituto. Nuo L. fondo pradžios palikimais gauta 2,299,841 dol. Įstatų komisijos pirm. dr. Jonas Valaitis pakartotinai kreipėsi į tarybos narius pagalvoti ir atsiųsti jam raštus įstatų pakeitimo projektus. Dr. Gediminas Balukas pranešė apie dail. Prano Domšaio paveikslų stovį. Buvo atskirti 4 P. Domšaio paveiksai ir išsiųsti į Los Angeles pardavimui. Jie dabar yra igaliojinių Violetos Gedgaudienės žinioje. Instituto vadovybė tinkamai tvarko visą dailininko kolekciją, kuri yra L. fondo nuosavybė. Likusieji dail. P. Domšaio paveiksai Havajuose, mirus jo našlei, greitai laiku bus atvežti į Čikagą. Jo paveiksais yra susidomėję ypač Lietuvos muziejai.

Darbingas tarybos posėdis užsitęsė 3 valandas. Nutarta kitą posėdį kviešti gruodžio 2 dieną. Jis bus jau paskutinis šiais metais. Posėdžio gale L. fondo steigėjas ir patikėtinis tarybos pirm. dr. Antanas Razma informavo apie išmokėjimą paskirto vieno milijono dol. Lietuvai. Vedamas susirašinėjimas su įvairiais asmenimis ir institucijomis, kurioms skirta

parama iš to LF milijono. Jis taip pat pasidžiaugė darnia L. fondo veikla, nes visi laimėjimai pasiekti visų bendru darbu.

M.R.

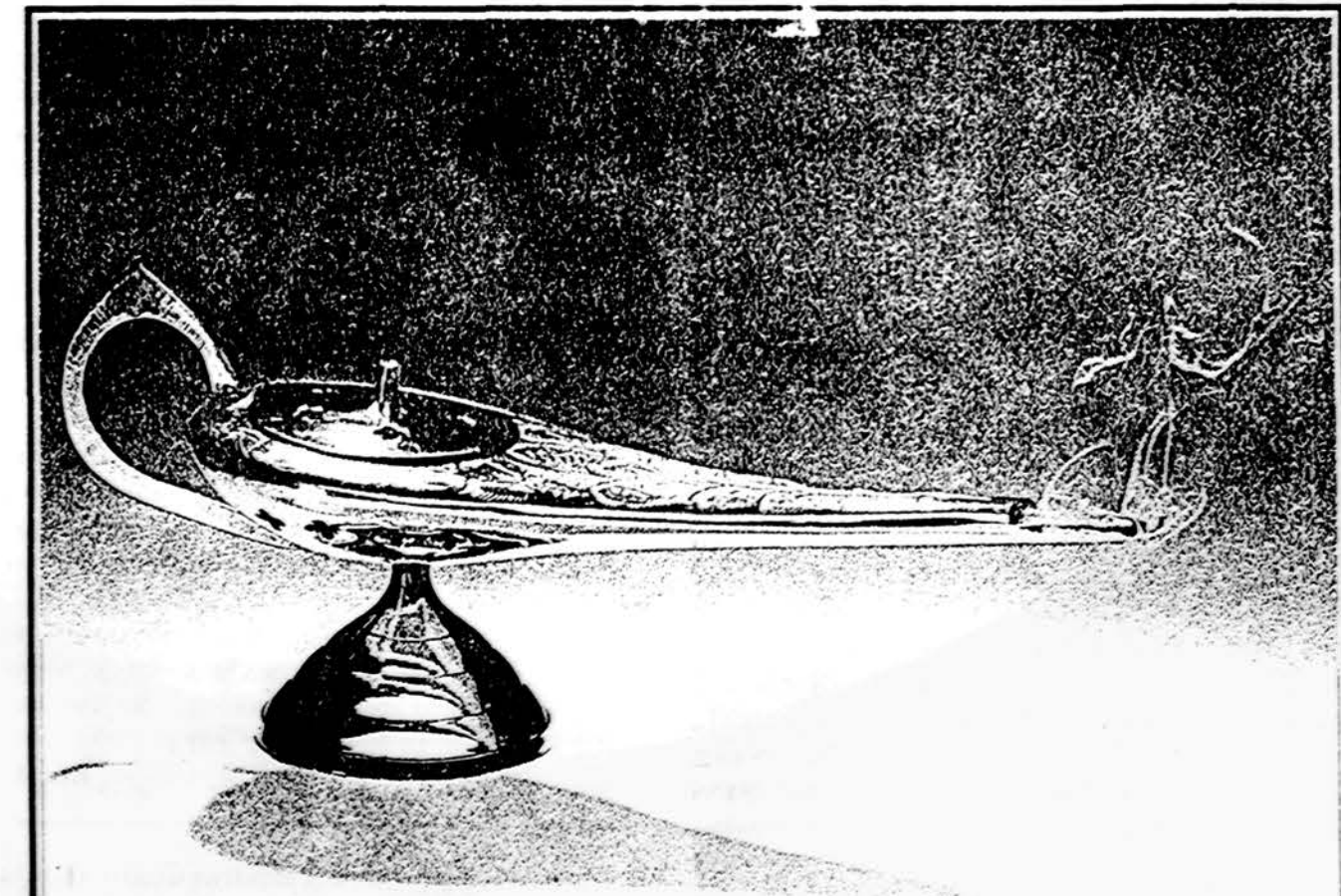
IŠ POPIEŽIAUS VIEŠNAGES LIETUVOJE

Šią statistiką pateikia „XXI amžius“, rugsėjo 8 d. laidoje.

Su popiežiumi Jonu Paulium II į Lietuvą atvyko 18 garbės svečių. Iš jų – trys kardinolai.

Vilniaus arkikatedroje susitikime su šv. Tėvu dalyvavo 334 kunigai ir vienuoliai, 638 seserys vienuolės, 78 broliai.

I popiežiaus aukojamas šv. Mišias Vilniuje, Vingio parke, išdalinta 128,000 kvietimų, Kaune, Santakoje – 120,000, Šiauliuose, Kryžių Kalne – 300,000. Susitikti su šv. Tėvu Kauno stadione pakvietimus gavo 28,000 jaunimo atstovų. 2,300 kvietimų susitikimams. Kartu su popiežium šv. Mišias Vingio parke krikštą priėmė 135 kunigai, Santakoje – 173, Kryžių kalne – 154 kunigai. Vingio parke krikštą priėmė 10 jaunuolių. Popiežiaus vizito Lietuvoje metu įvairiose tarnybose dirbo 2,400 talkininkų. Akredituota 306 užsienio žurnalistų.

ATIDARYKITE 3-jų METŲ CD SĄSKAITĄ ir — garantuojame — VIENAS JŲSŲ TROŠKIMAS bus išpildytas!

„Vieno Troškimo“ 3-jų metų CD suteikia jums galimybę dabar investuoti aukštesniu nuošimčiu, 4.19%, kuris, jums pageidaujant, bus padidintas, kai nuošimčiai kils.

Šis 3-jų metų sertifikatas taip pat gali būti idealus ir jūsų IRA pensijos santaupoms. Nuošimčiai galioja nuo š.m. rugpjūčio 31 d.

Aplankykite vietinį Standard Federal banką arba paskambinkite šiandien. Mes išpildysime jūsų troškimus!

Nuošimčiai gali keistis. Mažiausias įnašas \$250. Pabauda, jei sertifikatą išimsite prieš termino pabaigą.

Standard Federal Bank
for savings

Chicago, 4192 S. Archer Ave., (312) 847-1140 • 2555 W. 47th St., (312) 523-1083 • 6141 S. Archer Ave., (312) 767-5200 • Downers Grove, 5100 Forest Ave., (708) 963-1140 • Evergreen Park, 3960 W. 95th St., (708) 636-6000 • Hickory Hills, 9357 S. Roberts Rd., (708) 598-5050 • 8653 W. 95th St., (708) 599-1977 • Lombard, 23 N. Main St., (708) 627-1140 • Oak Lawn, 9801 S. Cicero Ave., (708) 424-3300 • 10350 S. Pulaski Rd., (708) 424-5910 • Palos Heights, 6410 W. 127th St., (708) 371-4400 • Willowbrook, 715 Plainfield Rd., (708) 325-6610

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas
rūsyje arti Marquette Parko. Be
baldų. Kreiptis:
tel. 312-737-6140.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokė-
sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

FOR SALE

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio Po-
piežiaus Jono Pauliaus biografinė,
kuria parašė Jo artimas jaunystės
draugas, su kuriuo jis bendradarbia-
vo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra
išversta į daugelį kalbų. Iš lenkų
kalbos į lietuvių kalbą išvertė kun. R.
Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų,
352 psl. Spaudė „Vilties“ spaustu-
vė Vilniuje 1990 m. Knygos kaina 4.00
dol. III. gyventojams Tax 35 ct. Per-
siuntimo išlaidos: USA — 2.00 dol.,
Canada — 3.00 dol.

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

HELP WANTED

Ieškama patikima vedusioji pora,
gali būti pensininkai, dirbti prižiūrotojai
laidotuvių namų, Cicero, IL. Už lengvą
namų ruošą ir telefonų atsakymą bus
parūpinamas 4 mieg. kamb. butas veitui.
Resume, rekomendacijos ir darbo patir-
ties aprašymą siųsti: Marquette
Funeral Home, 2533 W. 71 St.,
Chicago, IL 60629. Prašome neskam-
binti. Turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas.

HELP WANTED

Join North America's fastest airport retailer.
We have many exciting employment oppor-
tunities now available for our stores in the
New International Terminal at O'Hare Airport.
F.T. and P.T. positions include:
• Sales Associates • Cashiers
• Stock Clerks • Warehouse.
We offer competitive pay and excellent ben-
efits. Join a winner team! Apply in person at
FENTON-HILL AMERICAN, LTD
5207 N. Rose St., Chicago, IL. Or call:
312-992-1110. 9 am to 5 pm. E.O.E.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

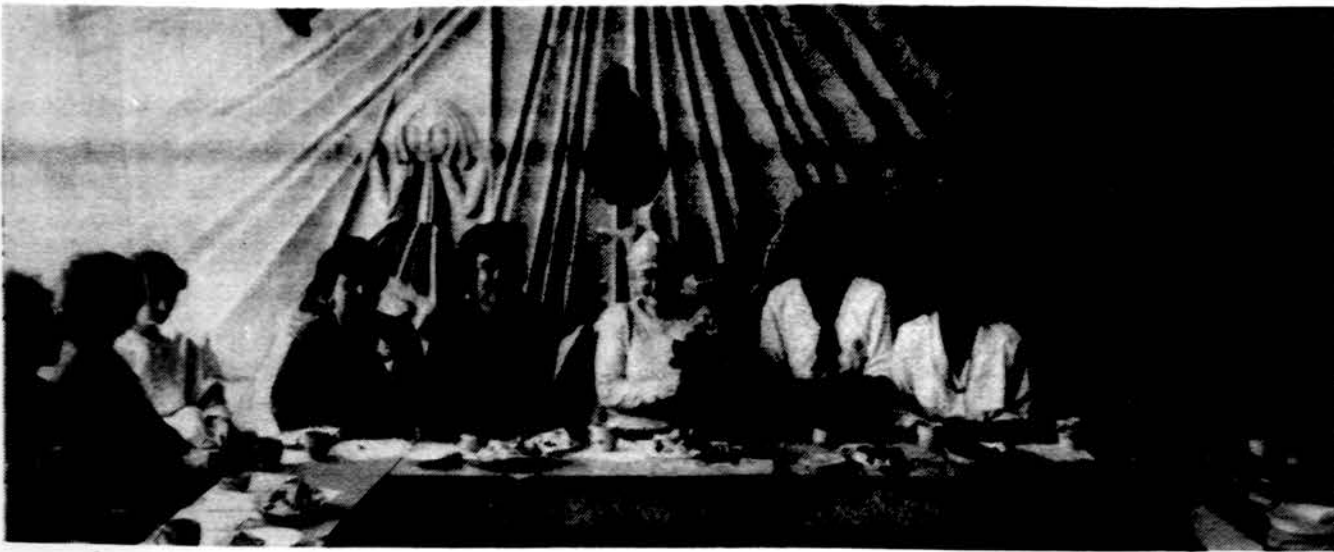
LAISVĖ BE TIESOS — NELAISVĖ, rinkinys spau- doje skelbtų straipsnių. Aleksas Šatas. 268 psl.	\$10.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940. Juozas Jakštas. 272 psl.	\$15.00
AMERIKOS LIETUVIAI GYDYTOJAI 1884-1984. Milda Budrys, MD. 194 psl.	\$20.00
PRO GELEŽINĘ UŽDANGĄ, kelionių įspūdžiai. Juozas Kaributas. 177 psl.	\$7.00
KITUOSE KRAŠTUOSE, kelionių įspūdžiai. Sta- sys Dalius. 383 psl.	\$9.00
ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, kelionių po JAV įspūdžiai. Vincas Šalčiūnas. 296 psl.	\$12.50
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEI- VIJOJE, lietuvių-anglų kalbomis. D. Bin- dokienė. 364 psl.	\$15.00
SAULGRAŽŲ TVANAS, apsakymai. Nijolė Jan- kutė. 192 psl.	\$7.00
ŽVILGSNIAI PER ATLANTĄ LIETUVĄ, straips- nių rinkinys. J. B. Laučka. 192 psl.	\$10.00
ŠV. RAŠTAS, NAUJASIS TESTAMENTAS. Č. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
ŠV. RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS, I dalis. Kun. A. Rubšys. 670 psl.	\$12.00
ŠV. RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS, II dalis. Kun. A. Rubšys. 449 psl.	\$12.00
GROŽIO AKIVAIZDOJE, novelės. Andrius No- rimas. 207 psl.	\$10.00
VIDURNAKČIO SARGYBOJE 1. Lietuva sovie- tinėje okupacijoje. Vyt. Vaitiekūnas. 371 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti.
Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiun-
timo išlaidos.

NIGHT OF THE HAWK Dale Brown

It is a story of the crew that undertook a raid into Soviet territory
and of David Luger who sacrificed his life for his crew members;
left for dead but nursed back to health by his captors and by the
KGB, emptied of his mind and then re-programmed and spirited
away to a top-design facility in Lithuania to advance Soviet state-
of-the-art technology.

Dale Brown, the author of the famous book „Flight of the Old
Dog“, is recognized as the „best military adventure writer in the
century today“. 462 pages, hard cover. Published by Putnam
Publishing, New York. Book price \$22.95. Shipping & handling in
USA \$3.50. Canada — 5.00. Illinois residents add \$2.01 sales tax.
Send order to: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

Montessori kursas Kaune užbaigiant. Stalo gale iš k. — G. Sadauskienė, kursų organizatorė, Montessori asociacijos pirmininkė. A. Taparauskienė — docentė, S. Vaišvilienė — kursų vedėja, D. Tilindienė ir Vida Gasperskaitė — Montessori auklėtojos su JAV įgytais Montessori sistemos auklėtojų diplomais.

PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ AUKLĖJIMO IR MOKYTOJŲ TOBULINIMO PASTANGOS LIETUVOJE

Pokalbis su Montessori auklėtoja Stase Vaišvilienė

Kada paskutinį kartą lankėtės Lietuvoje. Kokius pasikeitimus pastebėjote švietimo sistemoje?

Anksčiau Lietuvoje lankiausi 1992 metais, nuo balandžio iki liepos vidurio. Šiame ten išbuva du mėnesiai.

Nesijaučiu žinanti, kas vyksta visoje švietimo sistemoje. Atskiri atsitikimai rodo, kad siekiama persitvarkymo. Mokytojų organizacijai įvairūs kursai, kviečiami specialistai iš užsienio. Atrodo, kad mokyklų direktoriai (įskaitant ir vaikų darželių) teikiama laisvė planuoti, keisti įsienėjusių tvarką, tačiau nedaugelis drįsta tai daryti. Dažniausiai dėl to, kad neturi supratimo, kaip tą persitvarkymą atlikti. Kai kurios vidurinės mokyklos jau gavo ar siekia gimnazijos statuso. Į gimnazijas patekti — reikia gerai mokytis, jose turi būti sustiprintos kalbos ar matematika ir griežtieji mokslai.

Štai keli pavyzdžiai, rodantys galimybę keisti seną sistemą.

Pernai Panevėžyje vyresniųjų klasių literatūros ir kalbos mokytoja pasiūlė direktoriui gimnazijoje (10, 11, 12 klasėse) įvesti „Lietuvės moterys, pasižymėjusios kultūroje: Lietuvos ir išeivijos“. Jai buvo patikėta ta tema sudaryti programą. Manęs ji prašė atsiųsti bent pavardes lietuvių kultūrininkų moterų Amerikoje (rašytojų, muzikų, istorikų, aktorių ir kt.).

Kaune vienoje mokykloje direktorius leidžia auklėtojai bandyti Montessori principus savo klasėje. Tą klasę man teko stebėti pernai ir šįmet. Susidarė įspūdis, kad tos klasės vaikai atsikratė baimės reikšti savo mintis, fantazijas. Jie labai mėgsta mokyklą, noriai ją lanko.

Esu susijusi su priešmokykliniu auklėjimu, tai labiau domiuosi ir žinau apie darželius ir jų likimą. Darželių likimas gana liūdnas, nes visur, išskyrus kur bandoma Montessori, trūksta mokinių, todėl darželiai uždaromi.

Mokslas darželiuose nemokamas; tėvai turi mokėti tik už vaikų maitinimą. Kadangi maistas brangus, tai tėvai neva neišgali mokėti. Kita priežastis tai, kad valdžia primoka tėvams, auginantiesiems vaikus namuose. Liūdna padėtis, nes vaikai, gyvenantys daugiaaukščiuose namuose, neturi kur žaisti. Darželiuose turi kiemus, įvairias priemones, būna pamaitinami. Laikraštyje „Dialogas“, skirtame pedagogams, kultūros ir švietimo ministras D. Trinkūnas sako, kad per 1991-92 metus uždaryti 572 vaikų darželiai. Tame pat laikraštyje (6-11-93), D. Aleksūnienė, Panevėžio aukštesniosios pedagogikos mokyklos skyriaus vedėja, ragina neįsitraukti buvusių darželių, nes pagal ją — „skurdą įveikti vėl turėsime susigrąžinti

priešmokyklinį įstaigų sistemą“.

Vienas didesnių Lietuvoje miestų sudarė komisiją, kuriai pavesta studijuoti darželių persitvarkymą. Viena tos komisijos narė, sužinojusi, kad esu iš Amerikos, prašė papasakoti, kaip mokyklos ir darželiai veikia laisvos rinkos krašte. Nepaisant, kaip ilgai aiškinau, jos klausimas vis tas pats: „O kiek etatų?“

Etatų reikalas taip giliai įleides šaknis, kad ir mokytam žmogui sunku perprasti, kad vietoj nuolatinių etatų elektrikai, meistriai ir visokiems žmonėms, nieko bendra neturintys su darbu klasėje, galima privačiai samdyti ir pasirinkti tą, kuris darbą atliks geriau, pigiau ir greičiau. Ne viena auklėtoja pasakoja, kad dalis etatininkų arba visai nepasirodo darbe, arba pravaikštoja girti. Darželio direktorei svarbu ir kartu garbė turėti kuo daugiau etatų, tai ir pridarydavo tų etatų — reikia jų, ar ne. Tas galvojimas giliai įleides šaknis, todėl persitvarkymai vyksta lėtai. Leidimas persitvarkymui yra, tik daugelyje atvejų trūksta drašos ir noro.

Šviesūs perspektyvų vyksta ten, kur bandoma pritaikyti Montessori principus priešmokykliniame ir pradinio klasių auklėjime. Esu tikra, jų yra ir kituose darželiuose.

Mažėjant vaikų skaičiui, patalpas pradedama panaudoti pirmosios klasių mokymui. Tėvai, leidžiantys vaikus į montesorines klases, pageidauja savo vaikus ir toliau auklėti sistemoje, kur vaikas geriamas ir ant jo nerėkiamos visos klasės akivaizdoje.

Liūdniausia darželiuose, priekrovuose etatų: seselės, gydytoja, virėjos, šeimininkės, visokie meistrai, elektrikai, valytojos, muzikos ir gimnastikos mokytojos, ir t.t., bet klasėje su 20-25 vaikais dirba tik viena auklėtoja. Kai pasakau, kad Amerikoje turi būti vienas suaugęs kiekvienai 10-čiai vaikų, nustemba.

Kad yra galimybės ir pagalba naujų idėjų įgyvendinimui, rodo privačių mokyklų steigimas. Mums, Amerikos montesorininkėms, labai džiugus įvykis Vilniuje, kur pats D. Trinkūnas įsiterpė, kai V. Gasperkaitė, baigusi Montessori kursų, su kolegėmis nutarė atsikratyti seną biurokratiją ir steigti privatų darželį, Montessori centrą, Vilniuje. Turėjau progos tą darželį aplankyti.

Pasimatymas su švietimo ministro pavaduotoja M. Barauskaite teikia vilčių, kad tai pradžia darželių persitvarkymui tiems, kurie turės drašos, noro ir ryžto pereiti kryžiaus kelius to siekiant.

Tas pats procesas vyksta Kaune ir kituose miestuose.

Ką šios viešnagės metu pasiekė? Ar sekėsi bendradarbiauti su savo kolegėmis Lie-

tuvoje. Tenka girdėti, kad ne visi Lietuvoje nori išgirsti ir klausyti profesinių patarimų iš Amerikos.

Šiame kursuose vedžiau Šiauliuose ir Kaune. Norėjau dirbti su žmonėmis, kurie jau bando Montessori klases, bet norinčių labai daug, kad skaičius padvigubėtų. Jų tarpe buvo nemažai dirbančių pradinėse klasėse. Bandžiau šiek tiek medžiagos duoti ir joms, pradedama matematika, kalba, istorija-geografija vyresniems vaikams.

Bendradarbiavimas su kolegomis tai dvasios pakilimas, stebint jų norą, entuziazmą ir pasiryžimą. Visos suvažiuoja savanoriškai, savo lėšomis. Šiaulių kvalifikacijos institutas duoda nemokamai patalpas nakvynei, bet maistui tenka pačioms pasirūpinti. Šiauliuose buvo suvažiavę iš vienuolikos miestų. Palengvinti jų maitinimosi problemą, apmokėjau jų priešpiečius. Kadangi kursai Šiauliuose vyko Montessori mokykloje, nereikėjo trukdyti laiko ieškant vietos pavalgyti. Kaune dalyvavo daugiausia kaunietės.

Abiejose vietose daviau apklausą apie darbą, lankytus kursus, skaitytas knygas, naudojamą medžiagą savo klasėse. Paruošiau lyg egzaminą apie Montessori ir ateities pageidavimus. Labai įdomūs, išsamūs atsakymai.

Ar matėte pasikeitimų pačiuose mokinukuose? Ar jie ir jų tėvai pritampa prie Montessori auklėjimo metodologijos?

Į Lietuvą atvykau gegužės pabaigoje, kada dauguma darželių vaikų pradeda vasaros atostogas, o likusieji pergrupuojami su kitomis klasėmis, taip, kad lankydama tokias klases negaučiau pilno vaizdo. Tik dvi klases su mokiniais lankiau, tai — Kaune pirmą klasę ir Šiauliuose našlaičių namus, kur vyko kursai. Buvo nuostabu matyti vaikus, dirbančius su pažengusia matematikos, gamtos medžiaga. Net tą dieną, kai Šiaulių TV atvyko filmuoti, jie dirbo visai nerūpindami dėmesio į klasę 30 auklėtojų, TV pasikalbėjimą su manimi, jų filmavimą.

Montessori klases perpildytos, daug norinčių į jas leisti savo vaikus, nėra pakankamai auklėtojų ryžtis šiam dideliu darbu. Tėvai visuomet patenkinti, kai jų vaikai laimingi ir su noru mokyklą lanko. Labai vaizdžiai paraiškė vienas tėvas, kuris mane, Vidą ir savo vaiką vežė į darželį, kai jo paklausiau, kas jį sužavėjo Montessori klasėje? „Aš neturiu jokio supratimo apie Montessori, vežu vaikus į klasę, nes tai vienintelė vieta, kur mano vaikai labai noriai eina, o išbandžiau jų daug“.

Aišku, tėvų susirinkimuose

gal ir šis tėvas sužinos, kodėl jo vaikai čia noriai eina.

Ar žadate netrukus vėl vykti į Lietuvą? Kas svarbiau — ar mums Lietuvoje lankytis ir dalintis žiniomis, ar lietuviams keliauti svetur?

Į Lietuvą vyksiu 1994 metais. Jei Lietuva turės pakankamai šildymo, noriu vykti pavasarį, kol vaikai lanko Montessori klases. Man įdomu pamatyti, kaip praktiškai Montessori principai taikomi klasėse. Auklėtojos labai prašo lankyti jų mokyklą ir jas konsultuoti. Lietuvos montesorininkės planuoja ruošti seminarą Vilniuje, kad žodis apie Montessori tinkamumą Lietuvai būtų plačiau paskleistas.

Į klausimą, ar svarbiau mums lankytis ten, ar kviešti žmones iš ten, sunku atsakyti, nes kiekvienas atvejis yra skirtingas. Pvz.: dvi Montessori auklėtojos, kurios baigė kursus JAV-se ir gavo diplomus, savo žiniomis dalinasi, važinėja į kitas mokyklas, veda kursus. Net Maskva susidomėjo ir pernai Vida ir jos kolegė Rūta važiuojo ten vesti

savaite trukusius kursus. Šiame vėl jas kviečia ir siūlo gana didelius pinigus už savaitės laiko kursus.

Pradžią gera, dabar bandom kaip nors oficialiai įteisinti kokio nors tipo kursus Vilniuje, Montessori centre.

Bet yra liūdnų atvejų, kada čia atvyksta tik tam, kad pamatyti užsienį, kad užsidirbtų pinigų, kas nėra blogai, tik neturėtų apgaudinėti, kad atvyksta vien profesiniais reikalais. Geriau būtų, kad kviečiamus žmones pažintume asmeniškai ir patys apspjūstume, ar asmuo vyksta kažkokiais išskaičiavimais, ar tikrai nori tobulintis. Kuo daugiau rimtų pretendentų susipažins su demokratijos procesu eigoje, tuo daugiau vilčių galime turėti Lietuvos atečiai.

Ačiū, kad sutiktum pasidalinti mintimis. Linkime Jums ir visiems švietimo darbuotojams laimės abipus Atlanto. Lietuvos ir lietuvių išeivijos ateitis — yra jos atžalynas. Pasišventę mokytojai ir auklėtojai gali pakreipti vaiko ateities kelio kryptį.

Ramunė Kubiliūtė

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Pratęsdami dienraščio prenumeratą naujais metams arba atsiųsdami laimingųjų bilietų šakneles, kurių išrinkimas bus rugsėjo 26 d., „Draugo“ išlaikymui atsūtėte savo pinigines aukas:

60 dol. Irena Kairytė, Chicago, IL, Dalia Voss, Fox River Grove, IL;

50 dol. Dalia Dundzila, Clarendon Hills, IL, Dennis Trimakas, Westlake, OH;

45 dol. Danutė Bobelis, Massapequa Park, NY;

40 dol. dr. Augustinas Laucis, Mt. Olive, IL, Filomena Černiuvienė, Chicago, IL, Marija Bružas-Zinkus, Seattle, WA, A. Marčiukaitis, Gillespie, IL, Ona Strimaitienė, Putnam, CT, Ona Siliūnienė, Alexandria, VA, Laima Jarašiūnienė, Santa Monica, CA, Pranas Nėnius, Union Pier, MI, Sigita Bigelis, San Jose, CA, Z. Koriš, Santa Monica, CA, Gražutė Sirutis, Santa Monica, CA, Arvydas Vanagūnas, Oak Park, IL;

30 dol. Elena Jeneckienė, Warren, MI, Jonas Stoškus, Chicago, IL, M. Vasevičius, Toronto, Canada, Mary Ankudaitis, Baltimore, MD, Ona Maciulevičius, Cleveland, OH;

25 dol. B. Neverauskas, Sterling Hts., MI, Vito V. Val, Oak Brooks, IL, Leonas Barmus, Chicago, IL, Juozas Briedis, Chicago, IL, Algirdas Budreckas, Chicago, IL, dr. Arvydas Koncė, San Francisco, CA, Kazimiera Sadauskienė, Hot Springs, AR, Juozas Skomantas, Beverly Shores, IN, Richard H. Ringys, Glendale, CA;

22.50 dol. Dan Martinkus, Sunrise Beach, MO;

20 dol. B. Maknickas, Camarillo, CA, D. Kalavinskis, Lake in the Hills, IL, Danutė Vidžiūnienė, Chicago, IL, Jonas Kanis, Portland, OR, Stefa Juškaitis, Glendale, CA, Česlovas Tuminas, Los Angeles, CA, dr. R. Povilaitis, Lemont, IL, Regina Spirauskas, Los Angeles, CA, dr. E. & R. Šilgaliai, Euclid, OH, Vacys Mitkus, Tingleys Park, IL, Kęstutis M. Mišlūnas, Chicago, IL, Anna

Bigelis, Cicero, IL, Gedas Drazdys, Omaha, NE, Hiacintas Suvaizdis, Cicero, IL, Jonas Rimkūnas, New Buffalo, MI, L. Antanėlienė, Omaha, NE, Irena Alantienė, Redford, Twp., MI, V. Andriulis, Geneva, IL, Bronis J. Kaslas, Wyoming, PA, Vladas Staškus, Redford, MI, P. Baltakis, Burtonsville, MD, Stasė Bliūdžiuvienė, Southfield, MI, Aldona Gaurienė, Prevost, Kanada, Julius Jakutis, Cicero, IL, Kazys Gudauskas, Baltimore, MD, Stasys Griežė, Dudley, MA, Zinaida Čižikienė, Chicago, IL, dr. Eduardas Jansonas, Osterville, MA, Aušrelė Sakalaitė, Omaha, NE, Juozas Damašius, Cleveland, OH, Viktoras Lapinskis, Seattle, WA, Angela Talandis, Chicago, IL, Juozas Karklys, Tucson, AZ, P. R. Meilus, Orland Park, IL, Evangelina Kungienė, Hacienda Hts., CA, Vladas Plečkaitis, Richmond Hts., Vincas Kamaitis, Sutton, MA, Sophia Poknis, Toledo, OH, Jurgis Ribinskas, Westland, MI, Pauline Sukis, Oak Lawn, IL, Vytas Grauzinis, Elgin, IL, Juzefa Paulauskas, Chicago, IL, Genė ir Rimvydas Rimkai, Western Springs, IL, Kastytis Giedraitis, Livonia, MI, Jadvyga Mulokienė, Santa Monica, CA, Adelė Sagatas, Hollywood, FL, Elma Schweikauskas, Frenchtown, NJ, Juozas Skomantas, Beverly Shores, IN, Elena Stanevičienė, Coldwater, MI, Anelė Žukauskienė, Chipley, FL.

25 dol. Benediktas Rockus, Oak Park, IL.

20 dol. Vladas Gedmintas, St. Pete Beach, FL, Albert Melnikas, Waterbury, CT, Ann Mockus, Chicago, IL, Juozas Naujėlis, Cicero, IL, Birutė Tompauskas, Los Angeles, CA.

15 dol. Stasys Česna, Chicago, IL.

„DRAUGO“ VAJUI
AUKOJO:

80 dol. Vincas Kamaitis, Sutton, MA.

25 dol. Aleksandras Jascemsas, Rockford, IL.

7 dol. Adeline Petraitis, Chicago, IL.

Už kiekvieną auką nuoširdus ačiū!

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-78-97 ir 77-83-92

AŠTUONERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
ANTANINA
ERCIŪTĖ
KAUŠIENĖ

Mamyt,
Tu nešiodavai mus savo rankose,
Dabar mes nešiojame Tave mūsų
Sirdyse...

Šventos Mišios bus atlaikytos sekmadienį, rugsėjo 26 d., 12:15 val. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti Ją savo mintyse ir maldoje.

Nuliūdę: vyras Petras, dukterys Irena ir Laimutė, žentai ir anūkai — Mark, Kristina ir Lisa.

A.†A. LAIMAI KUTKUTEI

mirus, jos tėvus — EMILIJĄ ir VYTAUTĄ, seserį ir brolius su šeimomis užjaučiame.

Garliauskų šeima

A.†A. LAIMUTEI KUTKUTEI

mirus, jos tėvui VYTAUTUI KUTKUI, buvusiam LF Tarybos nariui ir ilgamečiui LF igaliotiniui Detroit, motinai EMILIJAI KUTKIENEI, seseriai ir broliams bei artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Lietuvių Fondas

A.†A. JUOZUI LAUČKAI

mirus, jo žmoną IZABELE, dukteris PRANUTĘ DOMANSKIENĘ ir IZABELE HOWES bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Henrika ir Salomėja Idzeliai
Dr. Kristina ir Nida Phillips
Dr. Jonas ir Izabelė Stankaičiai

A.†A. JADVYGAI SKUDZINSKIENEI

mirus, jos dukrą kolegę DALIĄ IVAŠKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

ALIAS Bostono skyrius

Kalėdos artėja!

**SUTEIKITE DŽIAUGSMO
GIMINĖMS LIETUVOJE**

☒ AIR CARGO
☒ SIUNTINIAI LAIVU
☒ DOLERIŲ PERSIUNTIMAS

SIUNTINIAI PRISTATOMI BE MUITŲ

atlanta IE, Inc.

2719 West 71st Street, Chicago, IL, 60629
tel. (312) 434-2121 ; 1-800-775-SEND

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9523 South 79th Avenue
Hickory Hills, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

Žaibas

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-78-97 ir 77-83-92

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jurgis Riškus, Vilius Mikaitis ir Algis Stepaitis modelius vyrų ir moterų madų parodoje „Rudens simfonija“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte spalio 3 d., 12 val., tuoj po pamaldų. Visi kviečiami atsilankyti.

Leonas Narbutis rūpinasi VIII Mokslo ir Kūrybos simpoziumo garsinimu radijo bangomis visoje Amerikoje. Taip pat jis renka reklamas – sveikinimus simpoziumo leidiniui.

Amerikos lietuvių farmacistų draugijos (LAPAS) nariai paaugojo „Lietuvos Vaikų Vilties“ globėjams vaikams įvairių vitaminų bei vaistų. Savime supranta, kad „Lietuvos Vaikų Vilties“ komitetas yra labai dėkingas LAPAS nariams.

Kun. J. Vaisnio, SJ pagerbiamas aukštinio kunigystės jubilėjaus proga bus spalio 24 d. Jau nimo centre. Vietas prašome rezervuoti, paskambinus Aleksandrai Likanderienei 312-737-8400 darbo metu, vakarais – 312-737-9057; A. Palukaitienei 312-471-0811 arba J. Kerlienei – 708-257-2558.

Petras Molis pratęsė „Draugo“ prenumeratą 2 metams ir pridėjo auką laikraščio parmai. Savo laisvutėje, kuri atsinešė vokiečių skautiško ženkliu, išsireiškė: „Tikiu, šis dienaštis ir toliau bus įdomus visiems ir duos žinias iš įvairių vietovių. Sėkmės visuose darbuose“. Dėkojame šiam mielam skaitytojui iš Shrewsbury, Mass. valstijos.

LFK „Lituanica – Lith“ trečiasis futbolo pirmenybių rungtynės ši sekmadienį, rugsėjo 26 d., žais prieš lenkų „Eagles“ futbolininkus. Rungtynės 3 val. p.p. vyks Lietuvių centro aikštėje, Lemonte. Gausūs ir entuziastingi savi žiūrovai padeda komandai laimėti varžybas, „Lituanica“ šiuo metu ypač reikia paskatinimo. Visi kviečiami.

x ALIAS Chicago's skyriaus rudens golfo varžybos įvyks š.m. rugsėjo 26 d., sekmadienį, Palos Country Club golfo aikštėje. Pradžią 9:52 val. ryt. Registruotis kviečiame pas Joną Barį, tel. 708-790-1399.

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, rugsėjo 26 d. nuo 9 v.r. Baltia Express priiminės siuntinius Lietuvių centre, Lemont, IL. Teiraukitės nemokamai: tel. 1-800 SPARNAI arba 1-800-772-7624.

x Trūksta Jūsų gyvenime patį naujausiu, necenzūruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuviai klausosi tik ŽEMĖS L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesiui – RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.r. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspėjote? Jūsų patogumui VAKARINĖS NAUJINIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.v. per WCEV 1450 AM; adresas: WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamos reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų.

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 26 d., Čikagos arkidieceizijos parapijų bažnyčiose bus rinkliava padėti Rytų Europos Katalikų Bažnyčiai. Iš šios rinkliavos metu surinktų pinigų yra remiama ir Lietuvos Katalikų Bažnyčia. Rinkliavai vokiečiai buvo išdalinti praėjusį sekmadienį, o bus renkami rugs. 26 d.

Šv. Kryžiaus ligoninės ruošiamoje paskaitų vyresniesiems apylinkės (ir tolimesnių vietovių) gyventojams serijoje rugsėjo 30 d. bus kalbama apie girdėjimo problemas. Paskaitos paprastai vyksta kartu su pietumis, kurie dalyviams kainuoja 5 dol. Dalyvaujantiems ši kartą bus išduodami kuponėliai, su kuriais galės pasitikrinti klausą ligoninėje. Norintieji dalyvauti paskaitoje ir pietuose, turi paskambinti iki rugsėjo 29 d., tel. (312) 471-5944 ir užsiregistruoti.

David H. Mackiewicz, Standard Federal banko Čikagoje prezidentas, išrinktas Illinois Taupymo bendrovių sąjungos (Illinois League of Savings Institutions) pirmininku. Tai yra visoje Illinois valstijoje veikianti organizacija, apimanti 170 taupymo įstaigų. David H. Mackiewicz pirmininku išrinktas vieniems metams.

Visi moksleiviai kviečiami į Kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos metinį „barbeque“ šeštadienį, rugsėjo 25 d., 3:30 val. p.p. Rasos Gierstikaitės namuose – 9213 S. Moody, Oak Lawn priemiestyje. Bus skanaus maisto, gera nuotaika ir laiko pasikalbėti apie metų veiklą. Visi laukiami.

Juozas Vaineikis, mūsų aktyviosios lietuvių visuomenės narys, kuriam rūpi lietuvių, o ypač lietuviškosios spaudos, išlaikymo reikalai, dienraščio „Draugo“ steigiamam fondui atsiuntė 100 dol. čekį. Jam tariame nuoširdų acū. Neseniai J. Vaineikis apsigyveno Oak Lawn apylinkėje.

x Parduoame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnias, skienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

x SEPTYNIŲ DIENŲ KELIONĖ garsioju Costa Classica laivu pietinėje Karibų jūroje. Išplaukiame vasario 5 d. iš San Juan, Puerto Rico ir aplankysime St. Maarten, Martinique, Barbados, St. Thomas/St. John ir Casa De Campo, Dominican Republic. Registruotis iki rugsėjo 25 d. Dėl informacijos skambinti American Travel Service 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60642, tel. 708-422-3000.

x TIK \$39 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos – \$75. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

Tautos šventės minėjimas Brighton Parke.

Nuotr. Jono Tamulaičio

Čikagoje per pirmuosius 6 šių metų mėnesius šiek tiek mažėjo didieji nusikaltimai (maždaug 6 procentais). 20 iš 25 policijos distriktų gali pasidžiaugti sumažėjusiais nusikaltimais. Keturiuose nusikaltimų skaičius padidėjo, o viename – nepasikeitė nuo sausio mėn. Labiausiai sumažėjo žmogžudystės – 15%; apipilėsimai – 13%; apvogimai – 11%; automobilių vagystės – 9%. Marquette Parko apylinkės (8-tame policijos distrikte) nusikaltimai sumažėjo 3%, palyginus su pernai metų tuo pačiu laiku.

Šv. Kryžiaus ligoninė liepos 31 d. atidarė Seimos medicinos paslaugų skyrių Beverly apylinkėje (10311 S. Western). Pacientus aptarnauja dr. Lee Washington ir dr. Jacqueline White.

Lietuvių Fondo valdyba š.m. rugsėjo 21 d. išsiuntė visiems nariams Fondo 1992 m. pelno paskirstymo duomenis. Lietuvių Fondo kapitalo procentų pajamos daug padeda išlaikyti lietuvių išeivijoje.

Norime patikslinti, kad a.a. inž. agr. Juozo Leko atminimui atsiųstoji 100 dol. auksa mūsų dienraščiu paremti buvo paties atsiuntė Juozo Mockaicio, o ne suaukota laidotuvių dalyvių.

VIII Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo plakatai sukūrė dailininkas Petras Aleksa. Simpoziumas įvyks š.m. lapkričio 24-28 d. Čikagoje.

x Noriu pareikšti padėką Kęstutii Rekašii, už gerai padarytus medinius laiptus priešakyje mano namo, 3440 West 61 St. ir už nebrangią kainą. Antanina Butkuvienė.

x Našlaičiams padėti gautos aukos: Dolores Hendricks \$30, Laima ir Aleksandras Plateriai \$100. „Saulutė“ Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja norintiems palengvinti sunkią našlaičių dalį. Aukos siunčiamos: „Saulutė“ arba „Sunlight Committee“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. Tel. – 708-541-3702. Aukos nurašomos nuo mokesčių #36-3003339.

x Dr. K. Jablonskis ir drs. Ona ir Albinas Garūnai suprasdami mūsų mokslininkų reikšmę, VIII-jam Mokslo ir Kūrybos simpoziumui surengti atsiuntė kiekvienas po \$100. Ačiū jiems.

x Vertingas, bet nemažas Baltia Express amerikietiško maisto produktų siuntinys tik \$38: mėsa, dešros, kava, arbata. Informacijai tel.: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Minint 1930 m. nuo Vytauto, kurį Maironis pirmasis savo Lietuvos istorijoje yra pavadinęs Didžiuoju, mirties reikšmingą 500 m. sukaktį, buvo įvesta antra valstybinė šventė – Rugsėjo 8-toji. Jos tikslas buvo labiau pabrėžti ir išpopuliarinti Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos garsą, kurios viršūnėje nuo seno lietuvių tautos istorijoje buvo Vytautas.

Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinės vadovybė rugsėjo 5 d., sekmadienį, surengė Tautos šventės minėjimą, kuris pradėtas 10 val. ryto pamaldomis Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Akademinė minėjimo dalis vyko 12 val. Šaulių Rinktinės saleje, kurioje dalyvavo didokas skaičius šaulių ir svečių. Minėjimą trumpu žodžiu atidarė Rinktinės vadas Alfonsas Paukštis, pakviesdamas įnešti vėliavas. Sugiedotas Lietuvos himnas, po kurio vyko apdovanojimai. Ordinais apdovanooti: kun. A. Puchenskis, A. Juodienė ir Al. Balčiūnienė. Šaulių žvaigždės medaliai: Kl. Stravinskas, Rasa Tolis, H. Veikutis ir Sabina Henson. Ceremonijai atliko LŠST pirmininkas Mykolas Abarius, asistuojant Ed. Vengianskui ir moterų vadovei A. Kirvaitytei. Išsamiai invokaciją sukalbėjo kun. F. Kireilis, Rinktinės kapelionas.

Dr. V. Dubinskas, gerai žinomas mūsų tautinės bei kultūrinės veiklos puoselėtojas, dažnai savo aukomis prisimena ir mūsų lietuviškąją spaudą. Atsilygindamas už vieną sąskaitą, jis „Draugo“ paramai išrašė 200 dol. čekį. Tariame nuoširdų acū.

Ant. Repšienė

Pernykštėje PLC Lemonte surengtoje madų parodoje šauniai modeliuoja vakarinius drabužius Indrė Biškytė ir Ričardas Chiapetta. Šių metų paroda bus spalio 3 d.

RUDENS PIETŪS PLC LEMONTE

Ankstyvo rudens vėjams švilpaujant dar po žalius Pasaulio lietuvių centro medžius Lemonte, rugsėjo 19 d. po pamaldų svečiai užtvėnkė didžiąją salę. Joje kvepėjo centro moterų klubo paruošti skanūs ir įvairių valgių pietūs, kava su pyragaičiais ir administratoriaus Romo Kroono bei kitų aptarnaujamais šaltų gėrimų baras. Nuostabu, kad saleje sveteliai užpildė visus stalus.

Pietų dalyvius pirmiausiai pasveikino centro renginių komiteto pirmininkė Bronė Nainienė. Pasidžiaugė, kad šandien turėsime dvi pranešėjas su išpučiais iš Lietuvos. Pirmąją kalbėti pakvietė seselę Margaritą Bareikaitę, jau 4 metus vasaromis po du mėnesius stovyklavusią Lietuvoje.

Kas nežino seselės Margaritos Amerikoje, Kanadoje, o dabar ir Lietuvoje, ateitininkų ir kitose jaunimo stovyklose! Paskutinės žiemos, mokslo metus ji praleido Maironio lituanistinėje mokykloje Lemonte, o vasaros? Stovyklose. Visur, kur tik reikia vadovauti jaunimui.

– Po keturių vasarų jaunimo stovyklose Lietuvoje pamaciau, kad aš ten labiausiai reikalinga, – sakė ji.

Lietuvoje vieną vasarą su jaunimu ji stovyklavo Lazdijuose. Paskutinės dvi vasaras su įvairių Lietuvos jaunimu iš Kauno, Vilniaus ir kitų miestų stovyklavo prie Panevėžio Berčiūnų stovykloje, kurią Panevėžio „Lino“ fabriko padovanojo Ateitininkų federacijai.

Seselė paminėjo, kad jau aptvarkyta Berčiūnų stovyklavietė, labai gražioje, kurortinėje vietoje, nors dar reikia didelių remontų. Tik nepamiršę, kad tiems remontams reikia daug lėšų, kurias čia renka Ateiti-

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

Lietuvių Rašytojų draugijos posėdis įvyko rugsėjo 9 d. Kultūros židinyje, Brooklyne. Buvo aptarti 1992 m. grožinės literatūros premijos už geriausią metų knygą paskyrimo reikalai. Išleistų knygų sąrašą jau daug metų kasmet sudaro čikagietis rašytojas poetas Alfonsas Tyruolis-Šešplaukis.

Rugsėjo 25 ir 26 d. Philadelphijos Lietuvių namų didžiojoje saleje įvyks net trigubas meno paroda: Aldonos Saimininkienės iš Hartfordo, dr. Romualdo Povilaicio iš Čikagos ir Audronės Povilaitytės taip pat iš Čikagos.

Parodą rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphijos skyrius.

KANADOJE

Kun. Edis Putrimas vasaros atostogas praleido Kanadoje (rugsėjo 27 d. grįžo atgal) Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, kur jis eina kapeliono pareigas. Rugsėjo mėn. jis dalyvavo Pasaulio jaunimo dienos Denvere, CO, kur buvo atvykęs popiežius Jonas Paulius II. Lietuvių grupę sudarė maždaug 30 asmenų iš Lietuvos ir išeivijos. Grupei vadovavo vysk. Paulius Baltakis, OFM ir seselė Ignė Marijošūtė.

Julijai Baltutienai-Lajukienei Toronte rugsėjo 26 d. Izraelio gen. konsulas Kanada, dr. R. Zeigerman ir Yadvashem organizacijos atstovė Miriam Gel Bloom įteikė medalių ir pažymėjimą, nes jos a.a. vyras Vytautas Baltutis 1943 m. iš Kauno geto išgelbėjo kelis žydus ir padėjo jiems slapstyti vokiečių nacių okupacijos metais.

ninkų JAV fondas, kad aukas reikia siųsti Jadvygai Damušienei, Pasaulio lietuvių centro Lemonte adresu. Matyt, kad seselė Margaritai labiau rūpi dvasinių vertybių atstatymas Lietuvos jaunimui, kuris per 50 okupacijos metų labiau sugriautas, negu Berčiūnų stovyklavietė. Bet ji optimistė.

Stovykloje buvo labai šaunus Lietuvos jaunimo 9-17 metų amžiaus; sportavo, žygiavo, dainavo ir buvo mokomi mylėti Dievą, Tėvynę, darbą. Komunizmas išaugino tinginius, bailius, žmones be iniciatyvos. Tik jaunimas, pamilęs dorą darbą, jo sąžiningą atlikimą, pastatys Lietuvą ant tvirtų kojų nepriklausomam gyvenimui.

Per du mėnesius stovyklavo 150 jaunimo (ne vien ateitininkų), grupės po 2 savaites. Užteko duonos ir sviesto. Visi buvo aprūpinti JAV ir Kanados lietuvių šalpos dėka. Daug kas iš jaunimo turėjo muzikos instrumentus ir mėgo groti, dainuoti naujas dainas. Ateitininkų vedama jaunimo stovykla Berčiūnuose turėjo kūrybines programas, prasmingesnius užsiėmimus ir pareiginesnių vadovus, negu ten anksčiau vykusio Švietimo ministerijos jaunimo stovykla. Todėl seselės Margaritos stovykloje atliktas labai sėkmingas vadovavimas, kur visą laiką nebuvo kapeliono, jai suteiktas „dvasis tėvo“ vardas. O iš stovyklos grįžtančių vaikų tėvai juos vėl užregistruavo ateitinantiems metams.

Seselė Margarita pabrėžė, kad dabar Lietuva yra misijų kraštas. Ten reikia nešti dvasinę ramybę ir išgauti pavergęjo paliktą dvasinį skurdą.

Į klausimą, ar dirbdama su jaunimu keturias vasaras, seselė Margarita pajuto pasikeitimą, pagerėjimą?

– Taip, – atsakė seselė. – yra daug gerų jaunimo. Tik reikia jam pasiųsti vado-vų. Pvz. toks, yra Katinėnų parapijos klebonas kun. Petras Linkevičius. Stovyklavimas gamtoje, religija, kultūra – eina drauge. Dvi savaites stovykloje pabuvęs jaunimas, grįžęs į namus, jungiasi į būrelius prie parapijų. Tik ateizmas išgyvenę tėvai ne visada supranta naujus vaikų polinkius, tam neteikia reikiamos reikšmės. Todėl visi stenkimės padirbti su Lietuvos jaunimu. Jis atkurs Lietuvą, – baigė savo pranešimą, išpučias iš Lietuvos seselė Margarita. Smarkūs publikos plojimai parodė, kad Lietuvai reikalinga daugiau jaunimo vadovų-vų, daug „dvasios tėvų ar mamų“, kaip seselė Margarita, o Berčiūnų stovyklavietė verta visų mūsų paramos.

Antroji centro pietų pranešėja buvo dr. Albina Prunskienė. Ji yra Lietuvos našlaičių vaikų globos komiteto pirmininkė. Komitetas veikia prie JAV LB Socialinių reikalų tarybos. Šio komiteto uždavinys: iš našlaičių Lietuvoje perkelti vaikus į šeimas, išlaikymą paremiant JAV lietuvių metinė 150 dolerių auksa. Ji kvietė visus būti tokių našlaičių „krikštavėniais“, nes jų gyvenimas bei vystymasis šeimoje, pas senelius, ar svetimus žmones yra geresnis, negu našlaidi-nyuose. Šis komitetas ir jo veikla nesurišta su Landsbergio fondu, nei su prel. Kazlausko namais.

Popietę užbaigė Br. Nainienė, dėkodama vėjoms ir visiems susirinkusiems, kviesdama dalyvauti centro madų parodoje „Rudens simfonija“ spalio 3 d.

Br. Juodelis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.